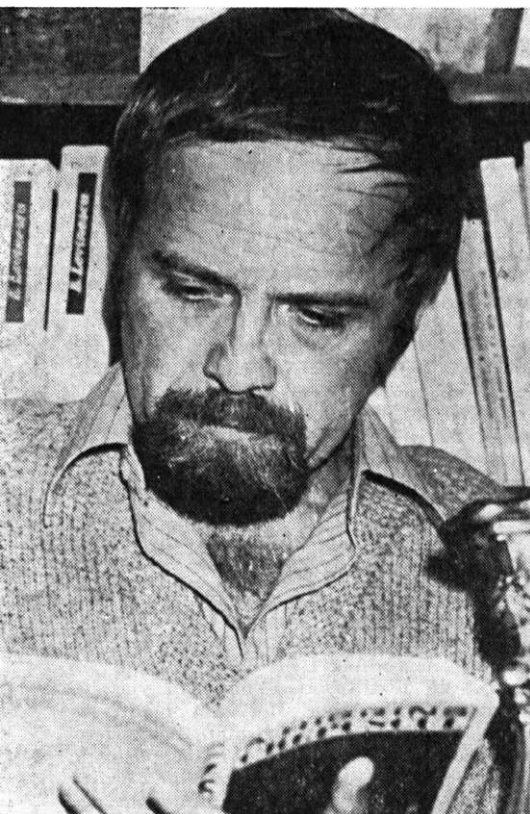

La margine de paradis

comedie tragică în trei acte

de

Ovidiu Genaru

Personajele:

BENEDICT PAȘALEGA,
în căruciorul lui pe roțile. Vigoare fizică și intelectuală surprinzătoare. Masiv, îndărătnic, încăpăținat. Se desparte de oceanul lung de artilerie numai când doarme. I se spune, pe scurt, Ben. Circa 60 de ani

MARIA,
soția lui, devotată și casnică

ANA,
fiica lor. Circa 30 de ani

EMIL,
fiul lor. Inginer foarte talentat și tenace. 32 de ani

MIRELA,
soția lui. Frumoasă și cam singură

PAUL,
un vechi prieten al lui Ben. 55 de ani
IORGU,
un fotograf cam senil

ISMAIL

MELANIA,
o domnișoară bătrână } prieteni ai fa-
și tot timpul veselă } miliei Pașalega
MOISE GHEORGHE }

UN TINĂR INSTALATOR DE TELEFOANE

UN ȘOFER ELEGANT

DOI IEPURI călcați de mașină în toiul nopții

LUNETA lui Benedict, pe care purtătorul o utilizează chiar și atunci când nu este nevoie

Ațiunea se petrece în zilele noastre. Primele două acte — primăvara, ultimul — toamna

ACTUL I

Scena reprezintă o singură cameră, înaltă, demodată. Mobilier vechi, scoarțe uzate. Multe mărunțișuri îngrămădite pretutindeni. Cîteva coroane atîrnate pe pereți, flori de hirtie cerată sugerează prezența unui atelier de „Coroane și jerbe”. Atmosferă specifică unei case cu ușa la stradă. Privită din sală, camera are o ușă și două ferestre în dreapta, ce dau în stradă, o ușă și două ferestre în fund, ce dau în grădină, două uși spre stînga, ce dau în dormitor și bucătărie. Ușile sînt largi, pentru a permite trecerea unui cărucior pentru invalizi. La ridicarea cortinei, în cameră e aproape întuneric, dar afară e zi, storurile sînt trase. E primăvară.

BEN (din dormitor, nu se vede): Ei, Maria, Ana! (Pauză.) Maria, nu se-aude?
(Apare Maria, din bucătărie, cu o coroană în mînă.)

MARIA: A strigat cineva? (Trage storurile, camera se luminează.) M-ai strigat, Ana?
(Nici un răspuns.) Ei? (Dă să intre în bucătărie.)

BEN: Ei?

MARIA: Ei?!

BEN: Ei, Maria, Ana, mutați-mă!

MARIA (în panică): Ana, unde ești? Vino repede, că...

ANA (apare din grădină): Ce s-a întîmplat, ce țipi așa?

MARIA: Repede, căruciorul! (Arată spre dormitor.) Ben...

ANA: O clipă, o clipă. (Iese în grădină.)

BEN: Mutați-mă!

(Intră Ana, cu un cărucior pentru invalizi.)

MARIA: Hai, repejor, repejor.

ANA: Doamne, iar începe comedia.

MARIA: Ce l-o fi apucat, așa deodată?

BEN: Mutați-mă, mă apucă seara în pat.
(Amîndouă intră în dormitor, după puțin timp apare Ben, în cărucior, împins de cele două femei.)

MARIA: Ar fi trebuit să consultăm medicul. Să n-o faci de capul tău.

BEN: Medicul! Medicul m-ar ține la fezan-dat toată viața.

ANA: Poate numai ți se pare că te simți bine...

BEN: Știu eu cum mă simt. Mă simt bine.

MARIA: Totdeauna găsești un răspuns potrivit, deși... deși habar n-ai ce-i înăun-trul tău. Ce încercătură de mațe o fi lăsat gripa asta afurisită. Dar pot eu să te conving vreodată că laptele-i alb? Nu pot. (Oftează.)

BEN: N-am chef să-mi fac coșciug din propriul meu pat. (Pauză.) Și luneta, te rog. Anișoara, Anușca, fii draguță și...

(Ana iese în dormitor să-i aducă luneta.)

MARIA: Ai să te apuci din nou să fumezi, să bei cafea... primăvara e periculoasă... perfidă...

BEN: Am să m-apuc sau n-am să m-apuc. Treaba mea. Abia o să facem vînzare tutungeresei din colț. O să contribuim și noi la realizarea planului...

ANA (îi înmînează luneta): Pofțiți, domnule căpitan! Pot să fac patul?

BEN: Evident. Mulțumesc, domnișoară de onoare. (Țîpă.) Am chef să iau aer! (Ana iese.)

MARIA: Mai bine să deschid fereastra. Să-ți aduc un pled?

BEN: Un pled, un pled... mda. (Incet.) Și-o coroană, draga mea.

MARIA: Ce-ai spus? O ce? Și ce-nseamnă, mă rog, draga mea, la o oră atît de matinală?

BEN (ca și cum n-ar fi auzit): N-am văzut camera asta de trei săptămîni. Am zăcut dincolo. Dacă eram un vierme, aș fi ajuns cu siguranță un fluture... prin metamorfoză. (Tare.) Bine, stau cîteva clipe în salon. Să mă adaptez...

MARIA: N-ar trebui să te porți ca-n tine-rețe... zeflemeaua asta a ta... Crezi că n-am auzit ce-ai spus? Ai spus o co-roană! (Deschide larg ferestrele.)

BEN (vesel): Ce aer, ce aer!

MARIA: Să tot respiri... (Respiră adînc.) Eu aș rămîne aici.

BEN: Beneficiem de un oraș nepoluat. La noi nu-i ca-n America. La noi, mediul e curat. Știi tu, femeie, ce-i ecologia? Știința care...

MARIA: Ihi. Știința care...

BEN (cursă): Și, în acest oraș nepoluat, ai fi mulțumită să stau cuminte ca un șifonier. Din fericire, nu sînt un șifonier.

MARIA: Pretind doar să nu faci glume... sinistre. De pildă, chestia cu coroana. Știi că gripa și bătrîni fac casă bună...

BEN : Crezi că avem motive să luăm totul în serios ? Chiar totul ? (*Se bate cu ocheanul în piept, tușește.*) Auzi ? Sună ca un stejar falcic. Dar fii liniștită, n-am să vă pun să aruncați banii pe un anunț mortuar la ziarul ăla...

MARIA : Dă-i înainte, dă-i înainte. (*Îi așază un pled pe umeri.*) Uite, iar mă cuprind nervii. Sint că-mi vijiiie urechile.

BEN : Cafelele, draga mea. Cafeaua ne face să auzim zgomete care nu există.

MARIA : Cunosc placa. De douăzeci de ani mi-o cinți. (*Pauză.*) Criză de vîrstă, nu ? (*Ironică.*) Dacă-mi vijiiie urechile, înseamnă că sint o femeie normală, sănătoasă. Am peste cincizeci de ani și e cazul de-acum să...

BEN : ...ne vijiiie urechile. Să avem ameteți. Să ne îndopăm cu hormoni...

MARIA : În casa asta, nu știu cine are nevoie de medic, eu sau tu...

BEN : Din nou e veselie în casa lui Benedict Pașaleaga !

MARIA : Veselia asta s-o aibă dușmanii noștri.

BEN : Ești ca o petardă umedă... faci explozie cînd nimeni nu se așteaptă. Asta-mi place la tine. Cum faci explozie !

MARIA : Cunos. Îți place chiar și faptul că pe firma noastră scrie „Coroane și jerbe“ ? (*Regret.*) De-mi dădea prin cap acum zece ani să mă fi încadrat undeva... la fabrica aia nouă de celuloză... Da' m-am luat după tine... că avem dreptul să practicăm o meserie la domiciliu. Că sintem invalizi.

BEN : Tot aia era, din moment ce-am schimbat vechea noastră firmă. Tot un drac.

MARIA (*privește speriată împrejur*) : Care firmă, omule, noi n-am avut nici o firmă. Ține-ți gura ! (*Pauză.*) Lucram și eu opt ore, ca tot omul din țara asta.

BEN (*impasibil*) : „Cocoșul de argint“ ! Ba am avut !

MARIA : Ba n-am avut !

BEN : Ba am avut !

MARIA : A fost înainte de era noastră. Și nu te mai gîndi la cai verzi pe pereți.

BEN : „Cocoșul de argint“, ba am avut. Nu-i o zi potrivită să dezgropăm morții. Sint mulți în casa asta și put. Degeaba măтури și ștergi praful. De-gea-ba.

MARIA : Zău ? Și, mă rog, unde vezi tu cadavrele alea despre care pretinzi că le-am îngropat sub podea ?

BEN : Sub podea, mai puțin. (*Ciocănește pereții, masa, scaunele, deschide sertarele, ridică cuvertura patului.*) Uite-le, uite-le, mormintele sînt pretutindeni și nicăieri. Dar eu le văd, nu-mi trebuie ochelari să le văd.

MARIA : Ce vorbești, Franț ! Lumea aia a dat ortul popii de mult.

BEN : Iaș eu mă simt făcut din piese vechi și deserecheate, adunate bucățică cu bucățică, prinse în șuruburi și nituri și...

hai s-o lăsăm baltă. Să așteptăm ziua de mîine, care seamănă cu cea de ieri.

MARIA : Parcă spuneaai că vrei să iei aer și văd că ai chef de hartă. Fii consecvent, omule.

BEN : Mda, consecvent. (*Se privește în oglindă.*) Mă găsești schimbat ?

MARIA (*îl mîngie*) : Ești palid, dragul meu. Te lupți cu himerele. Liniștește-te, spune-mi ce te doare... măcar ultimii ani să-i trăim liniștiți.

BEN : În armonie și bunăcuviință... (*Pauză.*) Crezi c-ar trebui să fac puțin sport ? Puțin tenis, ceva haltere ? Poate puțină gimnastică ?

MARIA : Nu fi nesuferit cînd te mîngii.

BEN : Atunci... cravata și butonii. Și-un pulover mai gros.

MARIA : Da, tătucule. Fie cum vrei tu. Facă-se voia ta, numai să te simți bine. (*Iese.*)

BEN (*în fața oglinzii, se piaptănă*) : Hm, cam palid. (*Intră Ana, care va asista la scenă.*) Dar pompa asta e dată dracului ! (*Duce mina la inimă.*) Mii de cisterne de sînge, din ce în ce mai gros. Asta-i viața. (*Își așază o coroană roșie-verde peste umeri.*) Nu, e prea veselă, e pentru tineri. Pentru bătrîni e violetă cu alb. Pretutindeni reguli și iar reguli. Parcă am cîștigat maratonul. (*Ridică brațele.*) Am învins, am învins ! (*Spre sală.*) În felul meu, și eu sînt un maratonist... care aleargă pe loc. Țineți minte asta. (*Coboară brațele, pune coroana la loc.*) Nu vreau să înving ca ăla care a plătit cu viața. (*O vede pe Ana prin oglindă.*) Ei, domnișoară !

ANA (*stînjinită*) : Ți-am făcut patul.

BEN : Nu-ți trebuie nici un fel de antrenament s-o ții pe piept. Obişnuința vine de la sine.

ANA (*același joc*) : Dincolo miroase a medicamente de-ți mută nasul !

BEN : Au înflorit vișinii, prunii ? Cum mai arată lumea ?

ANA : S-au și scuturat. (*Ingrijorată.*) Vîntul ăsta de primăvară e perfid... Doctorul a spus...

BEN : Sint în convalescență de douăzeci de ani și nu cred să existe vreun doctor să-mi nimerească tratamentul. Din păcate, amfîndoi avem nevoie de același medic, Ana.

ANA : Nu știu la ce te referi.

BEN (*crud*) : Cum o anai duci cu dragostea, fiica mea ?

ANA : Mi-a ajuns pînă aici. (*Arată gîtul.*) Cam pînă unde vine apa unei piscine. (*Intră Maria.*)

MARIA : Nu mai găsești nimic în casa asta. Și tu nu ieși în tîrg decît la patru acc. Ca un inginer tînar. Poftim cravată, butoni, poftim pulover. (*Îl îmbracă pe Ben.*)

BEN : Crezi că mi-ar trebui o pereche de pantofi noi ?

MARIA : Rizi de tine, tăcutule, rizi. Hai, șterge-o, nu mă chinui.

BEN : Sînt iubit de cea mai minunată femeie din lume.

MARIA (*drăgăstoasă*) : Ipocrit și june bătrîn ce ești !

BEN : Eu și cu Roosevelt sîntem cei mai proști consumatori de pantofi din secolul douăzeci !

MARIA : Hai, șterge-o, simt că mă furnică în spate.

ANA (*deschide larg ușa de la stradă*) : Domnul e din nou liber !

BEN (*iese. De afară*) : Iar au rupt copiii firma.

ANA (*iese, se întoarce*) : Tata se îngrașă cu glume. Totul e în regulă. Ne-ar trebui, totuși, o firmă de tablă, nu de carton.

MARIA : Sigur, plătim impozit... totul e legal. Lucrăm la concurență cu „Arta invalizilor”. (*Pauză.*) Am vrut să-ți spun ceva și-am uitat. (*Șterge praful.*) De unde vine praful ăsta ? De unde naiba vine ?

ANA : Asta-i menirea lui, să se așeze, iar tu să-l ștergi. Toată viața să ștergi praful. Așa-i cînd stai acasă.

MARIA : S-o crezi tu ! Altfelva voiam să-ți spun.

ANA : Voiai să-mi spui că, datorită frumosului obicei al oamenilor de-a muri, putem și noi să trăim, nu ? (*Apăsăt.*) Fiindcă tata nu are nici un venit, noi amîndouă ducem greul. Asta voiai să-mi spui.

MARIA : Toți clienții noștri sînt sumbri.

ANA (*îi sare țandăra*) : Bani, bani și iar bani !

MARIA : Sigur, bani ! Nu-i ușor să...să...

ANA : Iar eu mă-mbrac după ultimul jurnal de la Paris ! (*Își pipăie coapsele, provocator.*) Iar astea se compun din stridii și icre negre ! Și port numai pantofi de argint, nu ? Și miros ca regina Angliei, nu ? Și, peste toate, mai sînt și o juncă de optsprezece ani și mă tolănesc în mașinile inginerilor ! Asta voiai să-mi spui. (*Se lasă pe-un scaun.*)

MARIA : Toți banii noștri trec prin luneta lui Ben.

ANA : De ce nu i-o spui lui ? De ce mi-o spui mie ?

MARIA : Susține că partida-i pierdută. Că viața-i trăită. Și uite așa ne tîrîie și pe noi.

ANA : Ce-nseamnă „ne tîrîie” ? Eu, una, nu mă simt deloc tîrîită, muncesc ca toată lumea. Lasă-mă în apele mele și-am să tac. Nu cer nimic, nu vreau nimic. Îmi scrie pe frunte : funcționară. În orașul ăsta. Pe strada asta și în casa asta. Nu ne dă nimeni afară.

MARIA : Încăpățînată, ea și el. (*Ironică.*) Noua generație. Rahat ! Pardon de expresie. Te îneci în propria ta resemnare.

ANA : Și ce-ai vrea să fac, să mă sinucid ? Să mă culc cu șeful gării ?

MARIA : Să dai din mîini, să te zbați, să țipi. (*Pauză.*) Să te agiți, să protestezi, să

nu rămîi ce ești. Ehe, lumea zboară, fetiço !

ANA : Hai, înaripează-mă, înaripează-mă !

MARIA : Nu trebuie să-i lași pe toți să ți-o ia înainte. (*Vine în avanscenă.*) Iar dumnealui își face convalescența în grădina publică !

ANA : Tata e prea bătrîn ca să se mai schimbe. E din alt secol.

MARIA (*paralel*) : Nu-i prea bătrîn. E obosit... îl roade rutina. (*Se întoarce spre Ana, vioi.*) Da' politică poate să facă ? Să mănînce ziarele poate ? Să facă sandvișuri cu ziare și să le mănînce ? Să stea în gangul de la Telefoane cu pensionarii și să schimbe guvernele poate ? Miine-poi_mine, o să rezolve situația din Orientul Apropiat...

ANA : Viață cenușie...

MARIA : Aiurea-n tramvai. Definiții din cărți. Eu zic că-i lipsă de acțiune, fetiço !

ANA : Credeam că-i un capitol încheiat.

MARIA (*se apropie de Ana, o privește în ochi*) : Chiar ai de gînd să rămîi funcționară ? Să te îngropi într-un birou ?

ANA (*face o piruetă*) : Simplă funcționară ! Oh, știu că sînteți nemulțumiți, dar n-aveți încotro.

MARIA : Sîntem ? Tu, în primul rînd, tu, față de tine...

ANA : Nu rămîne decît să-mi dai exemplul favorit : pe cînd bunul meu frățior a ajuns atît de departe !

MARIA : Exact ! Ai pus punctul pe i. Foarte departe !

ANA : Asta înseamnă că ți-a plăcut scena de alaltăieri. Că subscrii la ea.

MARIA : Nu subscriu, dar...

ANA : Dacă eram în locul vostru, îl dădeam afară. (*Țipă.*) Ieși afară, secătură mică !

MARIA : Nu țipa, te rog.

ANA : Nu țip, te conving.

MARIA : Tttt !

ANA : Pe fărăș ! Poftim afară, frățioare, nu vezi că tata-i bolnav ? (*Ca și cum ar vedea tot ce descrie.*) Tata zace și dumnealui îi cere socoteală că i-a deteriorat autobiografia. Că-i ascunde trecutul. „Am decît 10 minute la dispoziție, sînt eu ministrul adjunct. S-au împotmolit actele pe undeva”.

MARIA (*detasată, repetă rar și automat*) : „Dă, cu puțin Pic, băiete, orice autobiografie se corectează cu Pic”. Mare figură și taică-tu, ăsta !

ANA (*repetă, în același stil*) : „Dă, cu puțin Pic, băiete, orice autobiografie se corectează cu Pic”. L-a făcut praf pe Emil, nu crezi ?

MARIA : Era foarte grăbit. Un ministru adjunct nu așteaptă niciodată...

ANA : Face o tragedie din hîrtoaga aia, care, de fapt, l-a salvat. Și eu, ca o proastă ce sînt, ah, ce proastă am fost... puteam să scriu că și el : subsemnata Ana Pașalea renunț cu mare plăcere la tatăl meu, care a fost un exploatator... un exploatator sadea... mă rog... și porțile

vitorului mi-ar fi fost larg deschise.
 (*Desface brațele.*) Deschise, înțelegi? Hai să recunoaștem că tragediile nu ne așteaptă la fiecare colț de stradă... dar dumnealui vrea să fie pur, auzi! Să treacă prin revoluție pur ca o lebădă... doctor în chimie și pur ca o lebădă, îmi vine să râd. Și uite că râd. Ha, ha, ha!
 MARIA : De tine rizi, fetițo!
 ANA : Sigur! Toți avem de dat cu Pic, pe ici-pe colo...
 MARIA : Are necazuri cu plecarea în Anglia... e capabil foc. Cinci luni în Anglia nu se iau din drum. Să-i învețe pe ăia chimie... un român...
 ANA (*o imită pe Maria*) : I-ai spus : „Hai, băiete și bea o cafea”. Și el : „fără droguri, mamă”.
 MARIA : Eu, una, îi admir voința... L-au dat și prin ziare... inventează... mereu...
 ANA (*tipă*) : Două perechi de palme. Patru. Pac, pac și pe ușă afară!
 MARIA Nu țipa la maică-ta!
 ANA : Nu la tine țip. La vremurile care s-au dus țip. Duceți-vă naibii, anilor!
 MARIA : Calmează-te, domnișoară.
 ANA : Nu mai sînt domnișoară. Sînt un sfîrșit de domnișoară. Un rest, mamă. (*Se apropie de Maria, îi arată obrazul.*) Stii ce-ai aici? O rană.
 MARIA (*se pipăie*) : O rană? O rană? De cînd oare?
 ANA : Care nu se vindecă.
 MARIA : Care nu se vindecă?
 ANA : Acolo unde te-a sărutat inventatorul. Toc, toc. Repede, să nu plece ministrul adjunct. Un sărut de serviciu. Pe mine nici nu m-a atîns măcar. (*Pauză.*) Micul nostru Pașalega, stopat în urcușul pe scara socială!
 MARIA : Hadal frate și soră, n-am ce zice.
 ANA : Ca șoarecele și pisica. Nu crezi că nu mîncăm aceeași piine amîndoi?
 MARIA (*se ia cu mîinile de păr*) : Îmi pare rău că nu stăm la etaj.
 ANA : Treaba voastră. Eu, una, nu m-aș fi aruncat în nici un caz.
 MARIA : Eu m-aș fi aruncat de zece ori!
 ANA : Cred că se apropie ziua în care va trebui să dezgropăm morții. (*Pauză.*) Și mi-e puțin teamă. Casa asta e ca o bombă neexplodată rămasă după război, dacă umblăm la focos sare în aer.
 MARIA (*are o idee*) : Ana!
 ANA : Incepem?
 MARIA : Iartă-mă, ghinionul tău. Mă gîndeam la altceva.
 ANA : Sînt numai ochi și urechi!
 MARIA : Ți-aș propune ceva...
 ANA : Vrei să mă ceri în căsătorie? (*Se îmbrățișează.*) Doamne, sîntem atît de singure! Două femei singure...
 MARIA : Mă demobilizezi. Trebuie să fim tari. Să nu ne dăm bătute.
 ANA : Un anunț la Mica publicitate? Mi-ai găsit un bărbat? Un cavaler toamnă? Cu puțină chelie și alb la temple? Cu alte cuvinte, o partidă serioasă?
 MARIA : Bați cîmpii, deși... deși nu ți-ar strica un bărbat. Ai fi mai calmă.
 ANA : Habar n-am cum e cînd...
 MARIA : Lasă prostiile. Vreau să-ți propun o alianță. Nu mai putem schimba nimic în urmă. Să privim înainte, vrei?
 ANA : Să privim înainte... da... da. O alianță împotriva cui?
 MARIA : Împotriva nimănui. (*Se aude zgomotul unei mașini.*) Așa, să nu ne mai simțim singure, deși... deși stăm în aceeași încăpere. Nu crezi?
 ANA (*ascultă*) : Parcă, parcă se aude ceva.
 MARIA : Parcă a oprit o mașină în fața casei.
 ANA : Aștepti pe cineva?
 (*Se aude limpede zgomotul mașinii.*)
 MARIA : Nu cred că-i la noi.
 ANA : Facem alianța, mamă. Ce fericită aș fi ca vara asta să nu mai semene cu vara de anul trecut!
 (*Se aud bătăi discrete în ușă.*)
 MARIA : Și totuși, e cineva la ușă.
 ANA : O fi vreun client.
 MARIA : N-am mai văzut un client de două săptămîni. Du-te și deschide.
 ANA : Eu? Să intre singur!
 (*Paul ezită să intre. Se aude vocea lui : „Sper să nu fi greșit.”*)
 MARIA (*Anei, care nu știe ce să creadă și ridică din umeri*) : Pune tu semnul că Ben nu-i acasă.
 (*Ana ia repede ghiveciul de flori din fereastra de la stradă și-l așază pe fereastra de la grădină.*)
 ANA : Gata, s-a făcut.
 PAUL (*de afară*) : Știu și eu dacă n-am greșit?
 MARIA : Pofțiți, intrați.
 (*Intră Paul. Poartă un costum deschis, elegant, pălărie.*)
 PAUL (*privește descumpănit în jur, ca și cum ar fi greșit adresa. Pe măsură ce observă amănuntele din cameră, e tot mai convins. Se poartă ca și cum ar vrea să alunge ceea ce vede*) : Bună ziua.
 ANA : Da. Bună ziua... (*Îl privește intens.*)
 MARIA : Domnul? Tovarășul?
 PAUL (*evaziv*) : Dacă-mi permiteți...
 (*Dialogurile vor decurge paralel.*)
 MARIA : Pofțiți, vă rog... spuneți...
 PAUL : Dumneavoastră, aici...
 MARIA : După cum vedeți...
 ANA : Da... spuneți.
 MARIA : Doriți... (*Arată coroanele de pe pereți.*) Facem coroane.
 PAUL (*clatină din cap*) : N-aș vrea să...
 ANA : O comandă, probabil. Alegeți...
 PAUL : Ah, nu! Încă nu.
 MARIA : E un atelier de coroane... particular... se și vede.
 PAUL (*care a distins în cameră cîteva elemente cunoscute. Cu siguranță, intră în jocul celor două femei*) : Ferească Dumnezeu!
 MARIA : Atunci, probabil că doriți autorizația. O arătăm în fiecare lună. (*Tăios.*)

- Ana, fii bună și adu-i domnului... tovarășului hîrtoaga aia. E cam terfelită, dar ștampila se vede. Ștampila contează. Chiar și pentru înmormîntare trebuie ștampilă.
- PAUL (*bonom*): Aveți o autorizație?
- MARIA: Nu sîntem de capul nostru. (*Ii face semn Anei.*) Vezi că Ben a uitat fularul... să nu răcească. (*În șoaptă.*) Cheamă-l acasă, că iar avem control. (*Caută într-un sertar.*) Poștiți!
- PAUL (*care a auzit numele lui Ben și a tresărit*): Mai țirzu, lăsați. (*Caută un loc pentru pălărie.*) Îmi permiteți? (*Ana smulge fularul lui Ben din cuier și iese, nedumerită.*)
- MARIA: Cînd doriți. (*Pune autorizația într-un sertar.*) Înțeleg că e vorba de un control mai amănunțit... probabil sinteți de la...
- PAUL (*protestează moale*): O, nu, dimpotrivă. (*Pune pălăria în cui.*) Îmi permiteți să fumez? (*În tot acest timp, privește prin cameră. E tulburat.*)
- MARIA: Acum ne este indiferent, fiindcă sîntem în regulă. Aaa, puteți fuma. La noi se fumează de sărbători... (*încet*) sau cînd avem nervi.
- PAUL (*aprinde țigara*): Îmi permiteți să privesc o clipă pe fereastră? Doar o clipă.
- MARIA (*rea*): Dacă vă face plăcere, poștiți.
- PAUL (*privește pe fereastră*): Spuneți-mi, doamnă, n-a fost acolo o grădină de vară? Acolo, în colțul acela...
- MARIA (*e foarte neliniștită, tulburată. Dialog paralel. În avanscenă*): Cu scaune de pai, cu chioșcuri cu iederă, cu fețe de masă ca laptele... (*Către Paul.*) N-a fost nimic niciodată, domnule. E o iluzie optică. O falsă memorie. Poate un pretext pentru... Să vă aduc o scrumieră...
- PAUL: Mulțumesc. (*Pază.*) Nu cînta acolo o orchestră cîntece de pe vremuri? (*Fredonează.*)
- MARIA (*către public*): Rița Țiganca, Zaraza... tot ce era la modă. Amapola, Tino Rossi, Paloma. Discreție, lume bună. (*Parcă vede.*) Pe podium se mai dansa încă charleston. (*Către Paul.*) Nu, domnule, acolo sînt straturile de zarzavat: pătrunjel, ceapă, roșii. Una vedeți și alta spuneți. Sau nu vă pricepeți la zarzavaturi. (*Pază.*) Aici e un atelier de coroană care ne permite să ne ducem viața pînă la capăt. Serie și pe ușă.
- PAUL (*umbă prin cameră cu scrumiera în mînă*): Care vă permite să...
- MARIA: Cîeva trebuie s-o facă și pe asta. (*Savantă.*) Diviziunea socială a muncii!
- PAUL (*uimit de ceea ce vede în cameră*): L-ați citat pe Engels!
- MARIA: Marx, Engels, nu-mi pasă. N-au auzit de mine niciodată, în schimb soțul meu e la pertu cu ei.
- PAUL: Deci, Strada Ecoului, numărul patru, nu? (*Ca și cum ar fi auzit rememora-rea Mariei.*) Cu scaune de pai, cu chioșcuri cu iederă...
- MARIA: Exact, Strada Ecoului, numărul patru.
- PAUL (*același joc*): Cu fețe de masă curate ca laptele...
- MARIA: Da, dar poate că-n alt oraș. În toate orașele există o stradă a Ecoului și un număr patru.
- PAUL (*paralel*): Rița Țiganca, Zaraza... tot ce era la modă. Amapola, Tino Rossi, Paloma... pe podium se mai dansa încă charleston. (*Pază.*) Și, acum, ceapă, roșii, pătrunjel.
- MARIA: Domnule, nu vă este permis!
- PAUL: Și, mai ales, discreție. Discreția era legea casei.
- MARIA (*furioasă*): Să știți, domnule, că noi nu ne mai temem, fiindcă nu mai avem ce pierde.
- PAUL: Alt oraș... alt oraș... Trecutul este o altă localitate.
- MARIA: Poftim? Aaa... (*Se uită pe fereastră.*) Poate preferați și o anume propoziție de consolare.
- PAUL: Nu înțeleg.
- MARIA: Să scriem pe panglici. În cazul în care doriți o coroană. Dacă nu preferați, scriem noi din oficiu: „Nu te vom uita niciodată“, sau „Regrete eterne“, sau... Vă ascult. Decideți. Facem un bon?
- PAUL: Din fericire, nu pentru asta am venit.
- MARIA (*intrigată*): Nu? Niciodată nu știu ce cine stai de vorbă. De pildă, dumneavoastră! Pur și simplu... pur și simplu, ne-ați ocupat casa. Asta-i bună! (*Paul ride cu poftă.*) Râdeți? Ah, poate c-ar fi nimerit că trăim cu ușa încuiată. Să ne instalăm un vizor la ușă. Ei bine, tovarășe, vremurile alea nu se mai întorc. (*Pază.*) Să fi avut un telefon...
- PAUL: Știu, ați fi sunat Miliția. Sinteți foarte sceptică, doamnă!
- MARIA: Nu vreau să spun că orice femeie trecută de patruzeci și cinci e sceptică... (*A făcut o confidență nepermisă.*) Nu mai răspund la chestionar, fiindcă nu mai sîntem... nu mai sîntem la începutul revoluției, domnule. Sau tovarășe. Ne aflăm pe undeva, pe la mijlocul ei. (*Ridică tonul.*) Pot să vă dau afară cînd vreau! Chiar acum!
- PAUL (*care a întins prea mult coarda*): Aș vrea să vorbesc cu Ben.
- MARIA (*ca lovită*): Cu Ben? Cu care Ben?
- PAUL: Cu singurul Ben din orașul acesta.
- MARIA: Vă și tutuiți? (*A dracului.*) Imposibil ca Benedict să aibă prieteni cu alura dumneavoastră. De talia dumneavoastră. Ben e un om rămas din veacul trecut...

PAUL : Pot să iau loc ? Îmi oferiți un scaun ?

MARIA : Vă rog, poftiți. *(Îi oferă un scaun. E mult mai blîndă.)*

PAUL : Sper să-și amintescă de mine. Avem de discutat amîndoi multe chestiuni. Am înțeles că e pe undeva, pe aproape.

MARIA : Așa au spus toți : „Avem multe de discutat cu tine, Ben“. Și după toate discuțiile alea, Ben a ajuns ce-a ajuns. *(Pauză.)* Confidențiale ?

PAUL : Dacă n-ar fi fost confidențiale, ehei, eram de mult pe lumea cealaltă. În iad !

MARIA : Sărmanul Ben cred că a și ajuns. *(Privește pe fereastră.)* Spuneți-mi, mașina e a dumneavoastră ?

PAUL : Poftim ?

MARIA *(de-a dreptul intimidată)* : Mașina... e a dumneavoastră ?

PAUL : O, nu. E a statului.

MARIA : Aaaa. *(Rămîne cu gura căscată.)*

PAUL : A noastră, a tuturor.

MARIA *(șireată)* : N-am știut că sînt coproprietară. *(Pauză.)* Fir-ar să fie de conștiință... și știți de ce spun ? Fiîndcă nu înțeleg că ce-i al tuturor este și al nostru și invers. O să mor și n-o să pricep. *(Pauză.)* Dacă sînteți hotărît să-l așteptați, pot să vă ofer o cafea ?

PAUL : Cu multă plăcere.

(Maria intră în bucătărie, de unde vorbește. Ușa rămîne deschisă.)

MARIA : Cred că vă place dulce.

PAUL : O, nu, amară de tot. Neapărat, amară. *(Arată cu mîinile spre interiorul camerei.)* Foarte amară.

MARIA : Și noi, tot amară o bem. Chestie de obișnuință. Noi, domnule, sîntem oarecum depășiți... seara ne tragem scaunul pe trotuar... eh, baliverne dintr-astea. La noi, ibricul de cafea stă gata de luptă. *(Apare cu cafeaua și privește lung oaspetele.)* Alții cu cartea și strungul, noi cu cafelele...

PAUL : Chiar nu vă mai amintiți de mine, doamnă Maria ?

MARIA *(gata să verse cafeaua)* : Asta-i bună. Bună de tot. Nu, zău, așa...

(De afară se aude glasul lui Ben.)

BEN : Te pomenești că la noi a tras mașina asta mare și neagră ca noaptea !

MARIA : Slavă Domnului, iată-l că a sosit. *(Ușa se deschide și apare Ben, urmat de Ana. Paul sare în picioare.)* Domnul pretinde că te cunoaște... adică... *(Se fîstîcește.)*

BEN *(în vreme ce-și bagă ocheanul într-un sertar, destul de rece)* : Cu ce vă pot fi de folos ?

PAUL : Va să zică... așa... *(Surpriza apariției lui Ben îl copleșește.)*

BEN *(memoria lui lucrează repede)* : Va să zică, așa... *(Se apropie de Paul.)*

MARIA : Domnul a făcut oarecare aprecieri în legătură cu...

PAUL *(nu găsește tonul)* : Va să zică, așa arăți ! Ben, m-ai uitat ?

BEN : Parcă... parcă îți recunosc vocea. Te rog, mai spune-mi ceva, mai plimbă-te prin salon... nu-i prea frumos pe la noi... *(Explozie.)* Vocea aia tină de furnizor de vinuri. Credeam că morții nu se mai întorc de la groapă ! Vino să te îmbrățișez, porumbel călător !

PAUL : Ba e frumos, e minunat... Ce fericit sînt că dau de tine ! *(Se îmbrățișează lung.)* Ben ! Ben !

BEN : Paul ! Taciturnul meu prieten ! Omul invizibil !

PAUL *(rîzînd)* : Viu și nevătămat !

BEN : Credeam c-ai pierit, și cînd colo... O, dar arăți minunat, minunat ! N-ai fost un contemplativ ca mine...

ANA : Ce poveste cu zmei, mamă !

PAUL *(în genunchi în fața căruciorului)* : Lasă, lasă. *(Se ridică.)* Odată și-odată, tot te-ai fi găsit.

BEN *(il intrerupe)* : Oh, să facem prezentările ! *(Se aude portiera mașinii.)* Paul e fratele meu vitreg, nu-i așa ?

PAUL : După cum am stabilit. Frați de cruce !

BEN : Ea e Maria, protectoarea magazinului. Și ea e Ana. N-ai cum s-o cunoști. Cînd ai plecat, se afla doar în proiect, era o iluzie...

PAUL : Incintat de cunoștință, domnișoară.

ANA : Nu mai puțin și eu, domnule.

BEN *(Mariei)* : Hai, aminteste-ți ! Imaginează-ți-l tinăr !

MARIA *(emotionată, spre public)* : În general, am încercat să uităm ceea ce s-a petrecut pe timpuri... ca să putem trăi clipa de azi... multe lucruri neplăcute... dar nu există țară în care să nu treacă anii...

PAUL : Privește camera asta, grădina, toate s-au schimbat nepermis de mult. Nepermis de mult ! Sînt și prea multe uși... și-acum și tu, Ben, mă copleșești cu...

BEN : Cu felul în care te-am întîmpinat ! *(Pauză.)* Recunosc că nu prea arăt cum trebuie... cum te așteptai...

PAUL : Cum te-am lăsat și cum te găsește !

BEN : Eh, anii... Un soi de reumatism necunoscut... sedentarismul și umezeala pînișelor mi-au atacat oasele... Asta, Paul, e tronul casei...

PAUL : O boală profesională, desigur...

BEN : Ireversibil, înțelegi ? Dar să n-o luăm în tragie toamă cînd ai venit tu. N-are rost să-ți strîc week-end-ul... Ei, femeilor, ce stați ! Fiți vesele, doar a venit Paul ! Pregătiți ceva !

ANA : Tata are o mare putere de invenție, nu-l credeți. Vă mărturisesc că glumele lui ne fac uneori să plîngem. Tata e umoristul orașului.

BEN *(ride zgomotos)* : Fiîndcă am considerat că „politica este apanajul bărbaților, nevastă-mea nu știe nici azi cine ești cu adevărat. Nici azi !

PAUL (schimbă cu plăcere subiectul) : Dacă nu mă înșel, era un balcon pe undeva, unde ne petreceam seriile... făceam planuri de viitor... Am senzația că nici perețiiăștia nu existau. (*Arată spre bucătărie și dormitor.*) Parcă sînt și prea multe uși... e un adevărat labirint.

BEN (*spre public*) : Uneori, e un curent groaznic. Între stradă și grădină, între bucătărie și stradă, între dormitor și... și restul lumii. Trebuie să umbli cu vătă-n urechi. De aceea, deși vorbim tare, nu ne-nțelegem...

MARIA (*a aranjat prin cameră pentru a câștiga timp*) : Ah, acum știu, mata ești Paul ăla tinăr de pe vremuri, adică pe vremuri aveai vreo 20 de ani. Îți mărturisesc că, din pricina dumatăle, m-am certat cu Ben la cuțite, fiindcă nu mai veneai cu vinul.

(*Ben și Paul se amuză.*)

BEN : Vezi ? Nu știe cine ești. Nu știe cine ai fost.

PAUL : De data asta, eu adevărat am adus un pahar de vin roșu.

BEN : Burghesia a băut tot vinul nostru roșu. N-am salvat decît o sticlă de lampă...

PAUL (*vesel*) : Nu ți-ai pierdut cheful de viață ! De cînd te știu, ai avut un bici în gură.

BEN (*zimbete*) : Nu-l mai am, prietene, s-a tocit.

PAUL : Chiar adineaori ai spus : „Să nu-i stricăm week-end-ul“. Excursia. N-am venit în excursie, Ben. (*Pauză.*) Week-end, week-end ! Ce vorbe blinde. Blinde, dar biciuitoare. Încă de pe timpuri, aveai un bici pe limbă.

(*Întră Șoferul cu doi iepuri. E foarte elegant. Rămîne lingă ușă. Ben îl vede, dar Paul nu.*)

BEN (*insistă*) : Totuși, propun să... să ne imaginăm că sîntem toți în excursie. Ar fi mai plăcut... pentru toți.

PAUL (*protestează*) : Nu, poate mai tîrziu. Acum, nu. (*Pauză.*) Cu o săptămînă în urmă, ți-am aflat adresa și acum sînt aici. (*Îl vede pe Șofer.*) Te rog, te rog... (*Spre Ben.*) Au sărit azi-noapte în fața mașinii. Poate c-ar fi bine să-i ducem în bucătărie... acolo unde m-ai ospătat de atîtea ori.

MARIA : Să-i jupuim în grădină.

PAUL (*Șoferului*) : Ocupă-te de treaba asta. (*Șoferul și Maria ies în grădină.*)

BEN : Da, în grădină. Acolo o să punem și masa. Ca să repetăm una din seriile alea de demult... dar cu alte înțelesuri.

MARIA (*bagă capul pe ușă*) : Să nu te emoționezi prea tare, omule. (*Spre Paul.*) N-are voie să se emoționeze. (*Iese.*)

ANA : Dacă domnul Paul a venit pentru... tată, de ce nu-i vorbești sincer...

BEN : Despre lunga mea convalescență ? Eh, fleacuri, fleacuri de provincie... Sînt un caz izolat...

ANA : Nu-i așa că n-ai venit într-o vizită oarecare ? (*Paul aprobă.*) Ai putea, tată, să...

PAUL : Vă admir franchiseța, domnișoară. Tîneretul de azi are curajul opiniei...

BEN (*fals cavalier*) : Să începă ea, să dăm înțietate femeilor !

ANA : O, cu mine e simplu. (*Face o reverență.*) Eu sînt o funcționară, activă, domnule. Cu o vechime apreciabilă. Cu tata e mai complicat...

BEN (*se plimbă ca leul în cușcă. Nu mai poate da înapoi*) : E drept că unii ani au fost cam friguroși...

ANA : Asta e plăcerea ta, să vorbești codificat ! De fapt (*ezită*), toți vorbim codificat azi. Chiar dumneavoastră sînteți pentru mine un fost negustor de vinuri. Învenția tatei, pot paria.

PAUL (*ride larg*) : Ați și cîștigat pariul !

ANA : Dar bănuiesc eu ce-ați fost și ce sînteți acum !

PAUL : Un om ca toți oamenii. Te asigur, domnișoară.

ANA : Ceva mare, un personaj important. (*Paul protestează.*) Femeile sînt la fel de curioase ca și polițiștii, cunoașteți !

BEN : Flicca mea e cel mai elocvent exemplu căoul a existat înaintea găinii...

ANA : Mai bine ai pune mîna pe hîrleț și...

BEN : Să m-apuc să dezgrop trecutul. Știu că asta dorești.

PAUL : O, dar în casa ta, Ben, nu există plictis. N-aș spune că...

BEN : Plictis ? De la război încoace, nu m-am plictisit nici o clipă. (*Intunecat.*) Nu m-au lăsat să mă plictînesc.

ANA (*repede, pentru a atenua momentul apăsător*) : Și n-am pus încă ocheanul la socoteală...

PAUL : Ocheanul ? Care ochean ?

ANA : Tata are un ochean de artilerie... din primul război... cu care privește ce se întîmplă departe. Nu se poate deplasa prea ușor, față de marea și nesecata lui curiozitate, și atunci...

(*Paul aprobă.*)

BEN : Deh, să mai treacă timpul. Mă pun la curent cu lumea asta care fierbe... văd cum unii urcă, iar alții coboară... Știu tot, dar nu pot participa. Sînt propriul meu prizonier. (*Pauză lungă.*) Aa, să nu crezi că n-aș pune și eu mîna, alături de alții...

PAUL : Mda, prizonier... Vrei să mă asculți puțin ? Doar o clipă ?

BEN : Da. Sigur.

PAUL (*fără menajamente*) : Te-ai gîndit vreodată că ai putea obține o pensie ?

MARIA (*scoate capul pe ușa bucătăriei*) : Tocmai aici e buba, că Ben n-are nici o pensie. (*Se retrage.*)

BEN : Ca să ai o pensie, trebuie să fi muncit... să fi făcut ceva util societății... (Scoate ocheanul din sertar.) Asta-i ocheanul cu care...

PAUL (îi ia blațin ocheanul din mână) : Hai, te-ai gândit ?

ANA (observă că Ben amină răspunsul) : Descurcă-te singur, tată. A ta e politica, a noastră bucătăria. Acum să te vâd ! (Iese.)

PAUL : Hai, strică-mi week-end-ul ! Te rog din suflet.

BEN (cu voce scăzută) : Trebuie să-i crui, nu ?

PAUL : Mă menajezi în continuare ?

BEN (se codește) : După război, am avut unele mici necazuri. Ca proprietar de circiumă... era normal...

MARIA (același joc) : Mici ? Omule, nu știi ce vorbești ! Spune, Ben, spune. Nu e cazul să fim modești, cînd e vorba de necazuri. (Se retrage.)

BEN : Eh, mici greșeli... excesul de zel care însoțește la început orice intenție nobilă. M-au reținut vreo jumătate de an...

MARIA (același joc) : Poftim ! (Spre public.) Asta numește el reumatism de origine necunoscută. Sedentarism ! (Se retrage.)

BEN (spre public) : Eram cel mai la îndemînă... în cale... istoria m-a lovit în somn, într-o noapte. (Arată ușa de la grădina.) A intrat pe-aci și a ieșit pe dîncolo. (Arată spre dormitor.) Simplu ca bună ziua. A trecut și-a uitat să strige păzea ! Sau a strigat după aceea...

PAUL : Tu, Benedict Pașalega, ai stat la...

BEN (cu umor) : Pivniță ! Am stat nițeluș... prin 1950...

PAUL : Tu !

BEN : Eu ! M-au pus să sap și grădina, să le dau aurul, averea. Pivniță am avut, pivniță mi-au dat. (Ride.) Așa era pe-atunci...

PAUL : Te rog să nu rizi. Te-aș ruga mult să nu rizi.

BEN : Cui pe cui se scoate. (Pauză.) Numai că-n pivniță n-am dus-o pe roze. Nu mi-a priit tratamentul. M-am întors acasă pe patru roate... așa cum ai venit tu la noi... Am făcut o congestie...

PAUL : Tu, care ai ajutat mișcarea comunistă cu bani, cu credința ta ! Dar este inimaginabil !

BEN : Era grabă mare. la început.. Chiar puțin panică. Întîi te luau, apoi vedeau ce-ai făcut...

PAUL : Puteai să scrii, să protestezi... Partidul a făcut tuturor dreptate.

BEN : Un circiumar nu putea fi crezut pe cuvînt. Abia azi... un fost circiumar e crezut pe cuvînt. (Pauză.) N-aveam martori !

PAUL : Tu ai săpat grădina ?

BEN : Săpat ! Centimetru cu centimetru ! (Pauză.) Tipii ăia există și azi pe undeva pe la margine... remizieri de sticle goale... administratori de stadioane, contabili pe

la ceapuri... Mă rog. Viața a mers înainte.

MARIA (apare în ușa bucătăriei) : Și cu copiii, alte necazuri, tovarășe Paul. De ce taci, tătuțele ? De ce nu spui tot ? Avem prilejul să...

BEN : Taci, cață ! (Maria se retrage.) Poate n-am știut să mă apăr. (Are o idee.) Nu-i nimic, Paul, eu sînt excepția ! Excepția care confirmă regula că oamenii și-au recăpătat drepturile. Sînt mîndru că sînt o excepție. Sînt cineva !

PAUL : Dai cu tifla suferinței, prietene.

BEN : Întrebă-mă ce-am făcut după aceea.

E firesc să mă-ntrebi ce-am făcut după aceea. Întrebă-mă ! Răscolește-mă !

PAUL : Ei, bine ?...

BEN : Din cincizeci pînă în șaizeci și... Dumnezeu, șaizeci și nu mai știu cit... cînd a fost Congresul cu reabilitările. Cînd viața s-a reasezat pe făgașul normal. Ce-am făcut ? (Spre public.) Am învățat să îndoi sîrmă. Știi, nu-i ușor s-o îndoi bine... îți trebuie ani... Apoi, am tras la o mașină specială, adusă tocmai de la Viena... pe timpuri... se bagă hîrtia printr-un loc și iese prin altul, ca o petală de crizantemă... am umblat șontic pe la magazinele de sticlărie, după talaș... suportul coroanelor e din talaș, poate n-ai știut. Și m-am trezit obișnuit cu bătrînețea și cu infirmitatea. (Se întoarce brusc spre Paul.) Te plictisește ?

PAUL : Să mă plictisești ? Bine, dar nici o excepție nu poate plictisi !

(Întră Maria, rămîne o clipă în mijlocul odăii, meditează, se îndreaptă spre un dulap, apoi spre altul.)

MARIA : Halal excepție ! Uite-te și mata cum arată o excepție ! Nu mai știu unde ani pus piperul, și pace. (Caută în altă parte.) Iepure, piper, vin roșu ! (Fredonează o melodie.) O, iată-l. De necrezut. (Iese.)

BEN : Aveam un singur martor, unul, Foca. Inspectorul de Siguranță Vicențiu Foca. Nas fin și mare mînceu. Spunea : „Helo, Benedict ! Un cap de vițel rasol, joia ! Pentru vineri, o căldare de crap la proțap ! Mama ta de Pașalega, cu vinurile tale cu tot !” Asta te mirosise, Paul. Mi-a dat să înțeleg că te dibuise.

PAUL (a trecut printr-un pericol fără să stie) : Nu mi-ai vorbit de el niciodată !

BEN (mîndru) : Putea să ne dea în gît pe amîndoi.

PAUL : Și nu mi-ai vorbit de el !

BEN (spre public) : Nu era nevoie. M-am descurcat singur, frățioare. (Cu intensitate crescîndă.) Eu am fost cineva în orașul ăsta, am făcut mult bine. Mie nu mi-a suflat nimeni în bors. Am fost un reper, o firmă. Un punct obligat de trecere ! Nu cunoașteți cum veneau la mine notorietățile, să petreacă cu amantele ! Și-am tăcut mile. Pașalega nu-și frînge gîtul ușor. Le spuneau bancuri politice... se tăvăleau de ris... deși erau împotriva lor...

PAUL: Ben!

BEN: Ah, Vicențin Foca! Avea burta prea plină să urce scara la pod, unde dormeai tu. I-am trimis acasă butoiase cu *Malaga* și *Lacrima Cristii*. Butoiase cu icre negre. Cred că avea colesterolul o sută. Știi, icrele negre fac colesterol. (*Urlă.*) *Co-leste-rol!* I-am îndopat să-l ucid, și el, nimic, era tot mai înfloritor! A șters-o. A mirosit la vreme că se schimbă timpurile și-a șters-o să se călugărească. Să facă foame la călugărie. Da! la plecarea mi-a spus: „Să-ți aduci aminte de mine. Știu tot”. (*Se întoarce spre Paul.*) Te plictisește cumva?

PAUL (*perplex*): Și eu să nu știu nimic! Totul, pe seama ta!

BEN: Știi și de ce-am făcut-o. Am făcut-o pentru că am vrut și i-am urît din suflet. O convingere nu se poate explica. Sintem oameni, nu șoareci.

PAUL: Da, prietene, oameni, nu șoareci!

BEN (*din nou spre public*): Aveam un frate și l-au împușcat. Era fratele meu și l-au împușcat. Chiar când ești frizer și cineva te împușcă, tot crimă se cheamă. Avea un fel de frizerie de mahala, în vecinătatea unei fabrici, la București. Mă-nțelegi ce fel de clienți avea. Săraci, ucenici, muncitori — oameni. Nu prea mergeau bine lucrurile în fabrica aia. Sabotaje peste sabotaje. Asta, în '44, când nenorocirea era pe drojdie. L-au împușcat în primăvara lui '44 și Paul mi-a adus vestea. Erau buni prieteni. „L-au împușcat. Am venit să mă adaug urii dumitale. Ascunde-mă!”

PAUL (*își reamintește*): Am stat la tine până în iulie, când am fost rechemat la centru.

BEN: Vorba vine c-ai stat. Apăreai, dispăreai... Dar eu știu ce-ai făcut.

PAUL (*rizind*): După vinuri, și eu! (*Pauză.*) Să-mi infunzi tu urechile cu Foca ăla!

BEN: Și mai era unul, Manea Ipsilante, un neghiob de plutonier, ne dădea țiroale...

PAUL: Dar nu te cunosc deloc, omule!

BEN: ...și una, Xenia Popescu. Am adus-o de la Tecuci. Frumoasă profesionistă! I-am băgat-o plutonierului sub plapumă... și i-a plăcut. Și mai era...

PAUL: O, de ajuns, prietene. Mă copleșești...

BEN: Lume, Paul, lume... viață trăită. Și curajul nerușinat al tinereții. (*Pauză. Se însuși.*) Asta a fost să fie viața ta, Benedict.

PAUL: Nici prin cap să nu-ți treacă...

BEN (*apropiindu-se de Paul*): Uite-te bine la mine. Uite-te cum arăt. Nu semăn cu o broască țestoasă! Privește cum scot mîinile și capul din carapacea asta. Cine are nevoie de un reabilitat ca mine? Cine? (*Pauză.*) Să nu-mi spui c-ai venit în excursie. (*Către lucrurile din încăpere, eventual către ocean sau altceva.*) A venit să mă ajute! Imaginați-vă, lucrurilor, că a venit să mă ajute. Nu-i prea târziu? (*Puțin nebun.*) Ce spuneți, ușilor,

ferestrelor? Ce spuneți, sertărașelor? Să mă ajute! Am simțit din prima clipă totul.

PAUL (*în vreme ce Ben scotocește într-un sertar*): Întîmplarea a făcut să consult dosarul fiului tău, înainte de plecarea în Anglia pentru un schimb de tehnologii. Tuturor li se părea oarecum confuz...

BEN (*de formă*): Și? (*Caută mai departe.*)

PAUL: Adică, de fapt, depindea de mine... Ce fericit am fost când am scris: „Rezolvat! Liber!” Deodată, m-am gândit la tine. (*Spre public.*) Am fost un om ocupat... După '946, am dărimat cîteva prefecți prin Otlenia... am lichidat cîteva grupuri de foști legionari... apoi am intrat și eu în umbră.

BEN (*care a devenit mai atent*): Liber? Ia te uită! Mi-a făcut un perdaf acum cîteva zile că... m-am ascuns de el, că-i sînt un necunoscut, că...

PAUL (*se uită la ceas*): E posibil să fi aflat deja de plecarea. Am lăsat vorbă. (*Pauză.*) Fii rezonabil, Ben, și ieși din presupusa, hai, reala, justificata carapace de care-mi vorbeai. Fii maleabil și evită noțiunea de ajutor. Nu-i vorba de o persoană care ajută altă persoană, de samariteana milă... Recunoaște, mai degrabă, că dorința ta de a nu scormoni trecutului este vădită, chiar agresivă. Recunoaște că nu vrei să te schimbi... iată verbul care ne dă bătaie de cap la toți. A deveni, a tinde...

BEN: Nu-mi pot așeza sufletul în piața publică... nu-i un tomberon pentru gunoaie...

PAUL: Statuile, nu tomberoanele își au locul în piața publică. (*Pauză.*) Dar ai uitat, omule, să te bucuri? Ți-ai suprimat funcția Bucuriei? „Glumele lui, adică ale tale, ne fac uneori să plîngem”. Ana a zis. Excelentă caracterizare, trist portret. Mă ascuți?

BEN: Da... dar nu sînt obișnuit cu ce-mi spui.

PAUL: Încă mai gîndești ca acum 15 ani... Trezește-te, Ben! Întinde-mi mîna! (*Ben i-o întinde.*) Așa, frățioare. Azi e viitorul acelor ani...

BEN: În sfîrșit...

PAUL: Deși atît de tîrziu...

BEN: Tîrziu? Tîrziu față de ce? Citeam undeva că în univers nu există noțiunea de tîrziu, de vreme...

PAUL: Lasă naibii universul! La oameni există, și-ncă cum! Să ai pîine cînd ți-e foame și vin și cozonac la onomastici. Nu-mi fă mie teorie. (*Pauză.*) Există în Biblie o lozină... ei, nu zîmbi... o propoziție, îmi place mult.

BEN: „Și erau goi unul în fața celuiilalt și nu se rușinau”. (*Amîndoi rîd.*) Asta mi-a plăcut din Biblie cel mai mult...

PAUL: Nu. Alta. „Să se facă lumină!” Să se facă lumină între oameni, în relațiile lor, încît să ne putem așeza sufletul în piața publică fără să ne fie rușine. Am citat din ține, cred că observi.

BEN (*solilocvii*): Eu însumi nu știu de ce sînt atît de încăpățînat. Catir, oportunist, rău, fricos. Ei, la naiba, cîștigi teren, Paul! Incepi să-ți îndeplinești misiunea. (*Socotește.*) Mi se pare, totuși, ciudat că, deși cîștigi teren, eu nu pierd nimic... Drace, să fie doi învingători în aceeași bătălie? Se poate asta, Paul?

PAUL: Vezi bine că se poate. (*Rid amîndoi.*)

BEN (*îi întinde citeva bilețele*): Citește-le!

PAUL (*pe măsură ce citește, fața i se luminează*): Nu... nu mai înțeleg nimic! (*Citește tare.*) Subsemnatul Paul Adrian mă oblig ca în schimbul sumei de... să furnizez cinci mii litri vin roșu... în cinci tranșe... Și aici, jos, semnătura mea!

BEN (*enigmatic*): Ce zici de asta?

PAUL (*miroase hîrtiile*): Piese de muzeu! Chitanțele mele!

BEN: Ți le dau, N-am ce face eu ele.

PAUL (*îl îmbrățișează, apoi îl respinge*): Ești pur și simplu... înconștient.

BEN: Am crezut și eu. Un înconștient. Ia-le, ți le dau.

PAUL (*are o idee*): Le primesc. Dar cu o condiție. Altfel, rămîn aici, pe masa asta.

BEN: S-o ascultăm.

PAUL (*hotărît, intransigent*): Chiar de mîine, te-apuci să scrii un memoriu. Un memoriu, imediat. Nu mai pot suporta, nu mai pot tolera! Nu-ți dau o sarcină, îți poruncesc! (*Îl zguduie de umeri.*) Te condamn să faci un memoriu! Ești insuportabil! Stai cu documentele în sertar și încezești! (*Tună.*) Tu nu ești normal. Ești ceva care nu se mișcă, un sfînx! De ce taci?

BEN: Nu fi copil!

PAUL: Aaaa, dai înapoi? Ți-e teamă să redevii ce-ai fost? Cunoște genul ăsta de oameni! (*Își dă seama că e prea aspru: flutură chitanțele.*) De ce nu le-ai folosit?

BEN (*calm*): Uită perioada aceea de suspiciune. De nesiguranță... Și încă un motiv.

PAUL: Ce motiv? Care motiv?

BEN: Documente scrise. Puteai fi acuzat că ai deconspirat mișcarea. Că... Știi cum se răstălmăceau faptele.

PAUL (*mormăie*): Mda... s-ar putea să ai dreptate. (*Spre public.*) Chiar și viața mea a fost răstălmăcită o vreme.

BEN: Nu-i frumos să te salți înfundîndu-i pe alții.

PAUL: Nu te-ai salvat de teamă să nu mă înfunzi? Da?

BEN (*după o scurtă pauză, țipă spre bucatărie*): Ei, ce se aude cu iepurii?

PAUL: Ce fel de om ești tu, Ben?

BEN: Sînt și eu un om... un om și-atît. Un om din provincie...

PAUL: Te souzi că ești om? Auziți, se scuza că...

BEN: Nu-mi pune întrebări fundamentale, e caraghios. Și-apoi, au dat cu mine de pămînt atît de repede încît, cînd m-am ridicat din praf, nu-mi ardea decît să trăiesc. *Să trăiesc, oricum!* Nu există eroi, un erou e un om sfîrșit. Zi-mi om și sînt fericit. E o meserie ca oricare alta...

PAUL: Ba o vocație. În cazul tău...

BEN (*mormăie*): Să scriu un memoriu? Te ții seai de...

PAUL: Cred că mărturia mea este suficientă.

BEN: Mă gîndesc că dacă aș încerca să întreprind ceva în sensul în care mă sfătuiești tu...

PAUL: Ei? (*Pauză.*) Nu-mi întinzi vreo cursă?

BEN: Mă gîndesc să-mi gădesc... alt marmor.

PAUL: Te îndoiești de...

BEN: Nici o clipă. Tot nu mă înțelegi?

PAUL: Dar e absurd. De-o jumătate de oră ești absurd...

BEN: Mă gîndesc că dacă l-aș găsi pe foarte bătrînul ăla de comisar să-i smulg o declarație... ăla, marmor. Numai să nu fie senil. Am și eu păsărica mea, ca fiecare...

PAUL: Dacă totul decurgea normal, fii sigur că veneam la timp. E o realitate pe care partidul n-o ascunde... nu-ți fac teorie. Cred că ai auzit de Lucrețiu Pătrășcanu; ei bine, i-am fost o vreme subaltern și, cînd a dispărut el, după '54, am avut și eu un fel de domiciliu forțat, hăt, în Apusenii. Zece ani am lucrat cot la cot cu minierii, fără să-mi pierd credința... ba nu, doispzece! Și cînd s-a făcut lumină, după Congresul al IX-lea, am fost rechemat... Și acum, iată-mă! Sînt aici, la datorie. De aceea am întîrziat, prietene...

BEN: M-am gîndit la asta. (*Hotărît.*) Te-am avertizat încă de acum treizeci de ani că nu doresc să fii răsplătit. Tot ce vine din partea ta semnifică recunoștință. Recunoștința presupune uneori milă și compasiune. Și nu suport asta, înțelegi? Pentru mine, mila e cruzime...

PAUL: Nu, partidul nu poate exclude recunoștința. Devotament pentru devotament. Rămîne, apoi, dreptul tău de a trăi. Să stai pe propria ta valoare. Aici e problema și...

BEN (*nu ascultă*): De aceea, am să-l caut pe Foca Vîcențiu. Am să-l caut și-n gaură de șoarece. (*Cavernos.*) Și-n gură de șoarece!

(*Întră Ana, Maria.*)

ANA: Gata cu iepurii! Iepurii sînt pe foc. Fragezi...

MARIA: Șoferul e un adevărat maestru. A întins și pielicelele. O să le pui la șale, tătucule, nu-i așa? Să-ți facă bine.

ANA : Vă propun să ieșim puțin să vedem grădina.

PAUL : Iată o idee care-mi merge la inimă. Condu-mă, prietene !

BEN (în vreme ce Paul îl împinge spre ieșire) : Am să dau sfoară peste tot, să-l descopăr pe mîncăul ăla de Foca ! Peste tot !

PAUL (încă n-au ieșit) : Bine, bine... tătu-cule.

BEN (se întoarce din ușă. Spre public și spre Paul, în același timp) : Crezi ? Crezi că contează destinul meu în scurgerea timpului ?

PAUL : Nu pune întrebări fundamentale. (Cei doi bărbați ies, Maria o reține pe Ana.)

MARIA (arată spre cei doi care au ieșit) : Taică-tu mi-a hotărît să nu mă bag... că știe el ce face. Că e achizitor de vinuri. Și să nu crezi că n-a adus. Pe banii noștri ! (Trage cu urechea.) O să-ți spun o prostie !

ANA : N-ar fi pentru prima dată !

MARIA : Ana ! Eu, una, nu l-aș fi găzduit... Mare prostie.

ANA : Ssssst ! Pereții au urechi. Haidem afară. (O împinge pe Maria, ea mai rămîne.) Să mă aranjez puțin. (La oglindă.) Cam bătrînoară, cam trecută. (Se rujează.) Parcă rujul mai ajută la ceva ? (Se pudrează ușor.) Poate, pudra... îmi dă, așa, un aer de cocotă. (Categorică.) Toate funcționarele cu vechimea mea se pudrează. (Scoate limba.) Prea încărcată. (Zinbeste.) O familie atît de mică și, totuși, atîta politică într-o singură după-amiază ! (Își amintește.) Vai, iepurele e pe foc ! (Dă să iasă, se ciocnește de Paul.) Ah, dumneata ! Dumneavoastră, mai bine zis.

PAUL : Mama dumitale avea dreptate. În grădină nu mai există nimic, totul s-a șters, e fum...

ANA (rea) : E chiar atît de important ?

PAUL : E unul din locurile de care mă simt legat...

ANA : Și pe care îl iubiți, nu-i așa ?

PAUL : Aveam douăzeci de ani !

ANA (falsă mindrie) : Grădina noastră e foarte utilă. Vecinii o admiră.

PAUL : Vă place suferința, domnișoară ?

ANA : Nu. Dar o practicăm pe ascuns.

PAUL : Totuși, aș fi dorit să găsesc grădina intactă... o utopie...

ANA : Dar știați că e imposibil !

PAUL : Sigur, sigur. O utopie a tinereții. Chiar eu și tatăl dumitale ne-am străduit să schimbăm lumea, s-o facem mai umană...

ANA (continuă să fie sarcastică) : Nu-i cazul să fii necuviincioasă, să întreb cine plătește oalele sparte. Tata e un anonim.

PAUL : Unul din mîile de anonimi care ne-au ajutat. Merita să izbutească la fel de bine ca... dar a eșuat. La început, sîta e rară, se lucrează cu categorii mari. Mă obligi să încep o prelegere ?

ANA : Nu-mi pasă de categoriile mari ! Îmi pasă de mine, de tata, de fiecare în parte. Îmi pasă că am treizeci de ani și... (În avanscenă.) Îmi pasă că mă rujez degeaba. Că mă pudrez degeaba. Că am pierdut ceva și nu știu ce. Îmi pasă că am avut o putere și nu am făcut nimic cu ea. Îmi pasă că am fost frumoasă și că totul e fum, Fum ! Fum !

PAUL (paralel) : Apoi, valorile se discera. Vin calmul și bunul-simț al judecății... Ei, domnișoară Ana, plîngi ?

ANA : Să plîng ? Habar n-am să plîng ! Sînt o ignorantă ! (Pauză.) Mă gîndeam, așa, că lumea făcută de Dumnezeu în șase zile n-avea sorți de supraviețuire. Era prea imperfectă. De ce mă privești astfel, domnule ?

PAUL : Îmi dau seama că doream să schimb cîteva cuvinte numai cu dumneata. Nu pot concepe că exiști !

ANA (foarte femeie) : O, da. Nu m-am gîndit la asta !...

PAUL : Măsoară exact timpul absenței mele.

ANA : Mulțumesc. Vă avertizez, însă, că n-aș vrea să fii răsplătită pentru meritele tatălui meu. În cazul în care le-a avut.

PAUL : Prezența dumitale mă pune pe gînduri.

ANA (cu simpatie) : Serios ? Chiar vrei să ne schimbați viața ?

PAUL : Eu ? Eu, domnișoară, sînt în excursie...

ANA : Hm... (Privește pe fereastră.) E o seară de aprilie ca o seară de vară. (Își amintește.) Vai, iepurele e pe foc ! (Dă să iasă, intră Maria.)

MARIA : Lasă, iubito, am avut eu grijă. Masa vă așteaptă, poftiți ! Sînt multe de povestit, nu-i așa, domnule Paul ?

PAUL : În două zile, o scoatem noi la capăt.

ANA : Sigur, doar sîntem în excursie ! (Paul le ia de braț, ies toți trei, CORTINA cade. Se aude: „În excursie, în excursie!”)

ACTUL II

Aceeași încăpere. O săptămână după plecarea lui Paul. Maria face curat.

MARIA (*mutînd ghiveciul cu mușcate de la fereastra dinspre stradă la fereastra grădinii sau în interiorul încăperii*): Așaaaa... Ca să se știe că Ben nu-i acasă. Că e plecat în țirg. Prietenii noștri cunosc consemnul și-l respectă. Uneori, cînd avem mult de lucru, procedăm la fel. Ba lucrăm și noaptea. Clienții noștri nu pot aștepta. (*Aduce din bucătărie o tavă pe care se află micul dejun pentru Ben.*) Lapte, toată viața a băut lapte. (*Iese în bucătărie. Pauză scurtă. Ușa se deschide încetîșor și intră Instalatorul de telefoane. Poartă o geantă. Are un bilet în mînă.*)

INSTALATORUL (*sigur că c. cineva în cameră*): Bună ziua. (*Se uită pe bilet.*) Numărul 4. (*Privește prin încăpere, vede coroanele.*) Fir-ar să fie! Cam sinistru. Aloooo! (*Apare Maria.*)

MARIA (*cu o siguranță vizibilă, dobîndită în ultimele zile*): Ei, pe cine cauți, cavalerie?

INSTALATORUL (*timid*): Numărul 4?

MARIA: Ce cauți, cavalerie? Vreo școală, cumva?

INSTALATORUL: Aici stă... aici stă tovarășul Pașa... Pașa... (*Privește iar biletul, renunță.*) Personal?

MARIA: Aici. Pa-ș-a-le-ga.

INSTALATORUL (*nu i se pare că încăperea în care se află merită un telefon*): Am venit să instalez telefonul. Da' numai dacă stă aici personal.

MARIA (*uimire, nedumerire, farsă*): Telefonul?

INSTALATORUL (*scoate din geantă aparatul, firele etc.*): S-a aprobat cît ai zice pește!

MARIA (*spre public*): Am cerut noi telefon? Noi? (*Iși face cruce.*) Ptiu, asta ne mai lipsește!

INSTALATORUL: Să-l instalăm aici? Sau acolo? (*Indică.*) Sau...

MARIA (*nu se dezmeticește, dar face față din ce în ce mai bine*): Undeva... mai la îndemînă. Aici, cred. (*Spre public.*) Telefon! Noi! Nu-mi amintesc să-și fi exprimat cineva dorința.

INSTALATORUL: E bine aici. Pe măsura asta. (*Se apucă de lucru.*)

MARIA (*sigură*): Să-l montezi în așa fel încît să putem vorbi cu toată lumea.

INSTALATORUL: Poftim? Aaaa... (*Ride.*)

MARIA: Să pui mai multe fire!

INSTALATORUL: E de ajuns unul, doamnă. (*Lucrează intens.*)

MARIA: Nu fi zgîrcit!

INSTALATORUL (*ride*): Puteți vorbi cu cine doriți. Chiar și cu...

MARIA: Noi! Telefon! (*Face o socoteală.*) Ben, nu, că are ocheanul lui. Atunci...

Ana? Tovarășul Paul? Știu și eu? Hm...

INSTALATORUL (*continuă fraza întreruptă*): Puteți vorbi și cu Londra. Pe firul ăsta. (*Il arată.*)

MARIA (*fascinată de coincidență. Perplexă*): Cu Londra? Cu Londra, ai zis?

INSTALATORUL (*lucrînd*): Chiar și cu Londra, de ce nu? Sau cu Dolhasca. Chestiune de interese.

MARIA: De interese? Știi ceva în legătură cu...

INSTALATORUL: Eu? Eu nu știu nimic, doamnă.

MARIA (*spre public*): Cu Londra? Știe, dar nu vrea să vorbească!

INSTALATORUL (*întins pe podea*): Știu că m-au trimis aici. „Bă, Petrică, instalează-l fulger”. Am încălecat bicicleta și...

MARIA: Te-au trimis aici. Și cine, mă rog?

INSTALATORUL: Șeful. Urgent. Alb ca untul.

MARIA: Și, mă rog, pentru ce atîta grabă?

INSTALATORUL: Gata, doamnă. Cred că am terminat. (*Iși stringe sculele.*)

MARIA: Ca untul? Alb? (*Se apropie de aparat, curioasă.*)

INSTALATORUL: Să verific! (*Face un număr.*) Masa? Petrică, da. (*Spre Maria.*) Merge! (*Se pregătește de plecare.*) Aveți numărul 1234.

MARIA: Stai! Ceva bani?

INSTALATORUL: Mă jignîți, doamnă. Nu sînt chelner. Săru' mîna. (*Iese repede.*)

MARIA: Alooo, cavalerie! A plecat. (*Rămîne o clipă descumpănită.*) Telefon! Noi! (*Iși dă citeva palme, ușor.*) Trezește-te, madam Maria! (*Duce receptorul la ureche și face un număr la întîmplare.*) Alo? Alo? Fabrica de Vane! Pardon! (*Pune repede receptorul în furcă. E dezamăgită.*) Să-l acoperim frumușel cu fața asta de masă. (*Il acoperă.*) Ca și cum...

-nar fi! Auzi, fabrica aia nouă de vane de pe deal! Mai bine erau pompierii.
(Iese în bucătărie. Fredonează o melodie veche. Aproape în aceeași clipă intră Ben. Prima grijă: pune ghiveciul cu mușcate în fereastră de la stradă.)
 BEN *(se îndreaptă spre masă, adușmănat, desface un ziar)*: Să știi că am venit!
 MARIA *(prin ușa deschisă a bucătăriei, e un obicei al casei să vorbească prin ușa deschisă a bucătăriei)*: Te-am auzit. *(Cintă.)*
 BEN *(încearcă să citească)*: Cînti?
 MARIA: Oarecum.
 BEN: Nu vrei să cureți cartofi? *(Citește din nou.)*
 MARIA: Sper că mâncîci, nu? Că nu ci-tești iar ziarul...
 BEN *(tresare)*: O, desigur!
 MARIA: Nu mi se pare că-mi răspunzi cu gura plină.
 BEN: Chiar acum am înghițit. *(Lasă ziarul.)*
 MARIA *(vigilentă)*: Ce-a foșnit?
 BEN: Curentul. Perdelele...
 MARIA: Abia a trecut o săptămînă de la plecarea tovarășului Paul și-ți faci de cap. Se duce de ripă tot programul de sănătate. Nu se citește la masă, omule, faci ulcer.
 BEN *(întepat)*: E mai nobil să faci ulcer de la citit decît de la băutură. E mai... intelectual. *(Citește.)* „Un ziar scoțian a publicat următorul anunț: «Un domn care și-a pierdut piciorul drept într-un accident dorește să lege cunoștința cu un domn căruia să-i lipsească piciorul stîng, cu scopul de a se asocia pentru a-și cumpăra înclătăminte și ciorapi. Măsura 41»“. Ce părere ai, eu cu cine mă asociez?
 MARIA: Scoțian? Aia zgîrciții, ce trăiesc în ceață și cîntă la cîmpoi? *(Pauză.)* Cît e ceasul, e zece?
 BEN: Zece fără un sfert.
 MARIA: Știam! E ora la care începi să bați cîmpii. Trebuie să te ții de cuvînt față de Paul. De noi toți.
 BEN *(molfăind)*: Ți-a plăcut Paul?
 MARIA *(intră în cameră)*: Nu vorbi cu gura plină! E un om mare de tot. Nu-i așa că sîntem prieteni la cataramă cu el? Că putem sta de vorbă cu Paul cînd dorim? Ziua sau noaptea?
 BEN *(cu nasul în ceașcă)*: Mai încape vorbă! Sîntem la fel de intîmi cu el cum sîntem eu Gogu, cu Iorgu, cu frizerul. Cu tutungereasa...
 MARIA: Chiar? Chiar așa, tătucale?
 BEN: Poate, și mai și!
 MARIA: Prieteni la cataramă! *(Fascinată.)* Ce om! Ce mașină! Ce seară minunată! Toți vecinii ne respectă. N-apuc să scot capul pe ușă, că și aud: „Săru' mîna, doamnă Maria“. Și-n piață, la fel. Din cucoană și doamnă nu mai ies. Eu și cucoană! Parcă sînt președinta femeilor din cartier!
 BEN: Mă lași să măncînc? Să nu fac ulcer? Dacă-l fac, îl împărțim juma'-juma'.
 MARIA *(hotărîtă)*: Eu vorbesc! Tu mîncînci și ascuți! Ben, spune-mi, ce-am realizat noi în săptămîna asta? De cînd a plecat Paul. Am făcut vreun pas înainte?
 BEN *(ca să scape)*: Făcuuuuuuuu!
 MARIA: Vreo schimbare în bine, care să demonstreze că nu stăm pe loc? Că progresăm și noi, că... ieșim din cușca asta afurisită. Cușcă cu maimuțe bătrîne ce sîntem!
 BEN: Oooo! Iar ai adus piulița să mă pisezi mărunt. Taca, taka, taka! Sigur că progresăm. Progresăm înainte, nu înapoi. N-am dat sfoară să-l caute pe Foca mînceul? Prietenii noștri dețin posturi-cheie, stau la toate răspîntiile. La piață, la poștă. Toți stau la pîndă, ca lei...
 MARIA: Lei jigăriți! Ultimii mohicani.
 BEN *(nu aude)*: De dimineață pînă seara bat străzile. *(Pauză scurtă.)* Numai să nu fie senil, săracul!
 MARIA: Cine să fie senil?
 BEN: Comisarul. Experiența dovedește că un comisar de Siguranță nu trăiește prea mult.
 MARIA: Ești foarte inteligent!
 BEN *(adușmănat prin cameră)*: Parcă miroase a nu știu ce. Simt că-i ceva nou în salon și nu știu ce.
 MARIA *(prilej pentru demonstrație)*: E normal. *(Maschează mîsuța cu telefonul.)* Bat vînturi noi, tătucale!
 BEN: Parcă miroase a ars!
 MARIA: A ars?
 BEN: E un miros nou în casa asta!
 MARIA: O fi de la fabrica aia nouă de celuloză.
 BEN: Miroase a... a surpriză!
 MARIA *(dîndu-se înapoi, despoaie, din greșală, telefonul)*: A surpriză? !
 BEN: Ce-i drăcovenia asta?
 MARIA: Te faci că nu știi?
 BEN: Un telefon! Un te-le-fo-n?
 MARIA *(își asumă răspunderea)*: Ei bine, da! Un telefon. Pur și simplu, simțeam nevoia să... mai comunicăm și noi cu lumea. Ne cam anchilozasem...
 BEN: Nu admit să se întreprindă ceva, pînă nu mi se cere părerea! Nu admit! Eu sînt stăpîn aici! Am fost și mă simt creierul casei! Nu cumva ți-a intrat în cap chestia cu egalitatea...
 MARIA *(posacă)*: Tttt... Pot să dau în scris că ești creierul casei. Știe toată lumea că...
 BEN *(se moaie)*: Un telefon, mda. Tu! Nu cumva e fals? Un surogat? *(Apucă receptorul.)* Și... crezi că merge? Și-o să-l plătim din pensia mea, nu-i așa? Din pensia mea viitoare.
 MARIA *(lovitură în plin)*: Dacă vrei să știi, nu eu... eu n-am nici un amestec în toată povestea asta. A venit un tînăr

- și la-a instalat ! Cit ai fost tu plecat să cumperi ziarul. Ziarul de ieri, fiindcă ziarul de azi o să-l citești abia mâine. Și tot așa...
- BEN (*trăsnit*) : N-ai nici un amestec ? Atunci, cine ? Papa de la Roma ? N-am avut onoarea că ne cunoaștem. Să-i acord o audiență. Cine, cine, cine ?
- MARIA : Cred că Ana sau... tovarășul Paul. Poate, amândoi.
- BEN : Dar e un adevărat complot, o mafie, o revoluție ! Au început ostilitățile...
- MARIA : Blindele ostilități ale recuperării cetățeanului Benedict Pașalega din ghearele resemnării și indiferenței !
- BEN : Repetă, te rog, repetă fraza asta. Dacă reușești s-o repeți întocmai, devin activ ca o locomotivă. Îți jur.
- MARIA (*calmă, cu har*) : Blindele ostilități ale recuperării cetățeanului Benedict Pașalega din ghearele resemnării și indiferenței ! Poftim !
- BEN (*îmbunat*) : Perfect ! Dacă m-ar întreba cineva, să presupunem că m-ar întreba cineva acum : „Ce vrei, mă, Pașalega, cel mai al dracului din lume ?” — i-aș răspunde pe loc. Dar nu mă-ntreabă nimeni...
- MARIA : Și ce-ai dori mata ? O pensie, desigur...
- BEN : O cafea !
- MARIA : O cafeaaaaa !
- BEN (*indulgent*) : Una mică de tot... microscopică. (*Arată cu degetele cit.*)
- MARIA : Doctorul ți-a interzis excitantele. (*Pauză.*) De-ai ști ce fericită sînt ! Iar tu, tu, nu-i așa că nu te mai simți un om de prisos ? Ne mișcăm, tătucule, construim și noi ceva...
- BEN : Te cred. Ai toate motivele. Măninc bine, nu mai fac crize de astm, *conversăm* la telefon, sîntem conectați cu lumea... O să ne schimbăm viața, femeie.
- MARIA : Ce ?
- BEN (*forte*) : Viața, ce, ești surdă ? O s-o luăm de la capăt. Chiar acum, nu ? Și o să începem cu o cafeluță...
- MARIA : Dacă o luăm de la capăt nu schimbăm nimic. Ah, te-am prins cu un raționament fals și e abia trecut de orele zece dimineața.
- BEN : Una mică-mică și dulce-dulce. Ca să mă-ngrăș. Ca să am putere de muncă. (*Face gimnastică.*) Un-doi, un-doi.
- MARIA (*face cîteva mișcări, apoi, serioasă*) : Bine, dar „Unică”. Surogat. (*Intră în bucătărie.*)
- BEN : Cum te lasă inima. (*Privește cu ocheneanul pe fereastră.*) Domnul și doamna Fanache plimbă javra. La „Merinos” se dau covoare. Sau supraelastic. Sau bigudiuri (*Intră Maria.*) Se dărimă, fostul hotel „Europa”, s-a zis cu păduchernița aia !
- MARIA (*ii oferă cafeaua*) : Și asta ! (*O țigară.*)
- BEN : Domnul e servit ! (*Gustă.*) Dar e cafea adevărată, iubit ! Vino să te sărut ! (*Maria îi întinde, tandră, obrazul.*)
- MARIA (*profită*) : Nu-i așa c-o să scrii memoriul ? De ce-ți zic ? Fiindcă față de Paul nu mi s-a părut că ești prea hotărît să forțezi și tu situația. Șansa asta, care-i ultima. Să-l coste și pe Stat ceva părăluțe, fiindcă și tu i-ai dat. Nu-i un tîrg oarecare, Ben, să-ți sacrifici sănătatea pentru binele altora...
- BEN : Corect e să spui : pentru binele tuturor. Știi tu ce-nseamnă înțelegerea necesității ? Nu știi...
- MARIA : Știu că o să te ajutăm toți.
- BEN : O să dăm și telefoane...
- MARIA : Ești incurabil, omule. Dacă nu mă iei peste picior, îți dai duhul. (*Pauză scurtă.*) Fiindcă am bănuielele mele.
- BEN : Fiindcă ce ?
- MARIA (*scirbită*) : A început birfa. Mahalaua. Parcă n-ai ști că la împărțirea meritelor e o îmbulzeală, mamă-mamă. Toți vor decorații...
- BEN : Puah... crezi ?
- MARIA : În legătură cu vizita. Că a venit Făt-Frumos s-o ia pe Ana. Crapă tîrgul de invidie. Fiindcă cea mai mare și cea mai neagră mașină a încălecat trotuarul, și unde ? În fața ușii noastre. Mahalaua se-nvrte înprejurul salonului ăstuia. Unde bei tu cafeaua acum.
- BEN (*doct*) : Teoria heliocentrică. Vezi Copernic.
- MARIA : Ești foarte deștept ! Persiflezi, asta faci. Și tovarășul Paul a zis că românul persiflează prea des. Dai cu tifla, nu-ți pasă. Și cînd o să trimită cineva o scrisorică pe sus, o anonimă din alea cu efect, atunci să te ții ! Atunci să te văd, voinicule.
- BEN : N-au decît să trimită. (*Tușeste discret.*) Socialismul zvrile cit colo anonimale.
- MARIA : Dacă aș fi doctor, ți-aș pune diagnosticul pe loc !
- BEN (*se amuză*) : Nu zău, aș putea să-l aflui și eu ?
- MARIA (*ia totul în serios, îl ascultă, îl ciocănește*) : Profesia ?
- BEN : Politician de grădină publică. Tai frunze la cîini. Joc dublu, deci.
- MARIA : Copii, cumva ?
- BEN : Doi. Răniți în accidente ereditare. Autobiografia, ferfeniță...
- MARIA : Halucinații ? Coșmaruri ?
- BEN (*moale, rar*) : Reverii, doar lungi reverii. O dată am visat că sînt președintele Asociației crescătorilor de animale mici.
- MARIA : Schizofrenie ! Rupt de realitate ! Apartenența politică ?

BEN : Aăăă... Cred că sînt un membru de partid fără carnet...

MARIA : Vertijuri, deci ! Ați făcut războiul ?

BEN : Da ! Războiul de secesiune. Combatant în spatele frontului.

MARIA : Decorații ? Distincții ? Onoruri, cumva ?

BEN : Nasturii de la cămașă... nu suport metalele pe piept, nu mă lasă să respir...

MARIA : Astm ! Modestie cronică. Foarte periculos. S-a zis cu cafeaua, tătucule. O să instituim sistemul cartelelor. Și pentru țigări, la fel.

BEN : Mda... represalii. Cum găsești fișa mea personală ?

MARIA : Groaznică ! (*Abia acum îi aprinde țigara pe care Ben a ținut-o în gură.*) Ultima, pe săptămîna asta.

BEN (*trage adînc din țigară*) : O, ce minunată e ! Tot ce e rău e minunat, fir-ar să fie. (*Se zbirlește.*) Din partea ta, mă aștept la orice. Și din partea Anei, la fel. (*Îi sare țandăra.*) Unde-i Ana noastră cea de toate zilele ? Ai trimis-o după formol ? Vreți să mă conservați în formol ? Vreți să mă mumificați pînă se face lumină în tărâbioul ăsta care e trecutul meu ? Al nostru ? Vreți să mă sincronizați cu lumea ?

MARIA : Ana muncește, scumpule. E la serviciu, ca tot omul.

BEN : Ba nu ! E la Oficiul stării civile ! Acolo vreau eu să fie ! Și cînd eu vreau ceva, e așa cum vreau eu.

MARIA : Ești un incapabil ! Ești un amină-zu-de-azi-pe-ziua-de-mîine. (*A fost prea aspră.*) N-o să dăm tocmai noi cu piciorul norocului. Ai văzut ?

BEN : Ce să văd ? Cîm se demolează maghernițele ?

MARIA (*îl mîngîie*) : Cine pierde, cîștigă. Adevărul nu poate fi ascuns. Adevărul poate fi oprimat, dar nu poate fi ascuns.

BEN : Oameni ca noi nu cîștigă decît la LOTO. Nu văd ce-am cîștiga altceva. (*Acces de tuse.*) Ei drăcie, iar începe...

MARIA : Demnitatea, Ben. Tu însuți vorbeai de ea. Justificarea credinței tale in... in... nu găsese cuvîntul. Nu-mi plac frazele solemne. (*Pauză.*) Știi cît suferă Emil pentru cererea aia... Se spune că hîrțile ne urmăresc toată viața, și el nu vrea. Să fie adevărat, Ben, ce-am zis ?

BEN : N-are decît să dea cu Pic și scapă.

MARIA : Iar persiflezi...

BEN : Cu sau fără Pic, copiii noștri sînt curați. I-am crescut cuvințios și drept. (*Mindru.*) Ei sînt producția mea !

MARIA : La toate ai un răspuns, tătucule.

BEN : Eh, cu Emil a fost un șiretlic, o tactică. L-ar fi zburat afară din facultate. Nu sîntem singurii care am procedat astfel. Eu l-am salvat !

MARIA (*iritată*) : Iar eu n-am făcut din Ana nimic ! Am ținut-o legată de tîgăia cu coadă... Hai, reproșează-mi, reproșează-mi ! Și ce bine începuse dimineața asta ! (*Plînge incetîșor.*)

BEN : Imaginează-ți că-n urma noastră rămîn munți de dosare. Virful Omul și virful Caraimanul din dosare ! Cu autobiografii, cu anonime, cu declarații, cu referințe, și toate scrise — parcă le văd — cu zeci de mii de feluri de cerneală... Ionescu peste Popescu, Popescu peste Vasilescu... un vraf de dosare pînă la lună, draga mea. Și că din lumea asta de hîrtie lipsește dosarul Anei... crezi că are vreo importanță ? Să lăsăm fapte în urmă, nu dosare. O să vină ele și timpurile alea... (*Întră Ana, repede și foarte veselă, cu o carte în mînă.*) Ca mîine-poimîine o să vină.

ANA : Uraaaa, am găsit ! (*Îl sărută pe Ben, adîmceacă atmosfera încordată.*) Ei, ce-i cu voi, v-ați certat ? Miroase a praf de pușcă...

MARIA (*suspînînd*) : Susține că... susține că...

ANA : Uite cartea. Am fugit de la serviciu pentru o clipă. (*Îi întinde cartea.*) Congresul al IX-lea. Scrie despre reabilitări. (*Pauză.*) Chiar vă certați ? Și de la ce, mă rog ?

MARIA : De la... de la cafea și țigări !

BEN : Nu, Ana, vorbeam despre tine. Discutam și noi în contradictoriu, să nu ne plictisim. Contradicțiile sînt motorul progresului. (*Aparte.*) Ca să nu mă cuprindă amorteala...

MARIA : Auzi, amorteală ! Cînd ar trebui să fie spirt ! Duce dorul lenei. Se și vede cu pensia în buzunar, fără să scrie o literă din memoriu.

ANA (*dă să plece*) : Vă sărut ! O șterg numaidecît. Nu însă înainte de a vă propune să luați în discuție noul vostru copil ! (*Arată telefonul și iese rîzînd.*)

BEN : Ce naiba sîntem așa colțoși, nevastă ?

MARIA : Mă întreb și eu, ca proasta : de ce ne-om fi certînd oare ? Ca să ne sărutăm și să ne îmbărbătăm după aceea ? (*Stă o clipă, acoperă telefonul.*)

BEN : Ce faci ? Iar începi ?

MARIA : Drăguțul de el !

BEN : Înăbuși telefonul, femeie ! Legătura cu... (*Maria îi pune mîna pe gură*) legăturile noi cu... (*se zbate*) evoluția noastră în direcția...

MARIA : E mai bine. Prietenii noștri vor pretinde că ne-am îmburghezit, că, uite, avem bani și-i aruncăm în vînt. Tîii, mî s-o fi ars ceapa. (*Iese.*)

(*Apare fotografia. Poartă pe umăr un aparat vechi cu trepied și manșetă neagră.*)

BEN : O mie de ani pace, Iorgule !

IORGU : Tocmai am văzut mușcatele în fereastră și... pot să-l pun jos ?

BEN : Te cred ! Noutăți, cumva ? Ai mirosit vreo urmă ?

IORGU (*ridică din umeri*) : Deocamdată, nu. (*Ritm lent.*) Mușterii mei... soldați, fete de după-amiază... țărani... Da-l găsim noi pe Foca-mîncăul !

BEN : Cine-l găsește primul, hălește premiul. Am promis !

IORGU : Hm... premiul ! (*A venit pentru altceva.*) Domnul Gafenco, șeful meu... Nu-i prea merg afacerile. S-a împotmolit... S-a înfundat ! Zecia și turcul că e prea lacom. Averea aduce griji. Averea face nervoză, ha, ha.

BEN : Pe strada noastră se pronunță nervoză, Iorgule.

IORGU : Totul e să n-o ai ! (*Confidențial.*) Se simte încolțit. L-au dat la ilicite și-ar vrea o pilă.

BEN : Vreo coroană ? Să vină să-și aleagă...

IORGU : Tocmai pe dos ! Șeful e cel mai mare fotograf de nunți din sud-estul Europei și crede că-i sănătos tun, deși are nervoză. (*Cavernos.*) Nervoză ! Știi cum e hîrciogul ? Așa adună el, ca hîrciogul. Casă, covoare unul peste altul... L-am văzut scriind testamentul, adică nu l-am văzut... l-am citit odată... adică nu l-am citit pe tot... cînd era plecat la... la...

BEN : La Paris ?

IORGU : Oh, nu ! (*Incet.*) La closet. Nu-mi lasă nici o pioneză, deși e vădov și fără nepoți. L-au dat la ilicite și ar vrea să-i pui o pilă.

BEN : Atunci, să vorbim cu proparul sau cu intendentul. (*Ride.*)

IORGU : La județ vrea pila, ha, ha, ha ! Acolo, sus. Cînd bagi mîna și n-o scoți la vreme, faci nervoză. (*Ride foarte tare.*)

BEN (*privește pe fereastră cu luneta*) : Ce rîzi așa tare, Iorgule ?

IORGU : Prea tare ? Prea tare față de ce ?

BEN : Mama lui de Foca Vicențiu, cu icrele lui negre cu tot !

(*Intră Ismail, precipitat.*)

ISMAIL : Ei, salutare ! Slavă Domnului că nu te gălesc în pat. Ți-ai găsit și cine să stea în pat. Tătucu să stea în pat. Tătucu e ca argintul viu. (*Fotografului.*) Și tu ? Nu ești la datorie ? N-am promis toți că-l ajutam pe tătucu ?

BEN (*energie*) : Raportul ! *Ra-por-tul* ! Hai, Casanova, raportul. Ascult.

ISMAIL : Gura ta spune numai minuni. Intr-o zi am să te întreb cine naiba e și Casanova ăsta. (*In extaz.*) Ca-sa-no-va ! Sună formidabil ! (*Regret.*) Deocamdată, promisiuni. Da' că trăiește, e sigur. Mă-ninecă, respiră. Multe auzi la piață, fel

de fel de fel de lume. Azi am vîndut 44 de pungi de plastic pentru echipa locală. Fonduri necontabilizate, ciubucul echipei. Mai plătești un arbitru, mai dai o masă, matrapazlicuri. (*Spre Ben.*) Eu am să cîștig premiul. Eu am să-l găsesc pe Foca. Euuuuuu !

IORGU : Chiar ieri, tovarășul Casanova conducea o doamnă care ia masa în spatele pieței. Și lăsa o diră de naftalină de-ți muta nasul, ca bunica, Dumnezeu s-o ierte.

ISMAIL : Nu-ți permit. Pentru tine sînt Ismail. Tu, care lucrezi la patron, în socialism... Tu vorbești ? Ultimă rămășiță ce ești !

IORGU : Și-avea un basc de vînători de munte...

ISMAIL : Purta pantaloni, mă, exploatatule ?

IORGU : S-avem pardon ! Eu lucrez la o cooperativă. S-avem pardon !

ISMAIL : Răspunde, mă, avea rochie ?

IORGU : Avea. Dar nu i-am văzut picioarele. Poate era o capră. (*Ride.*)

ISMAIL (*ignit*) : Ce rîzi așa tare, cooperatoarele ?

IORGU (*imperturbabil*) : Miss azil ! Aș cam pleca...

BEN : N-o să pleci. Sigur mai pică cineva.

ISMAIL : Ce ? (*Dezorientat.*) Mai pică cineva ? Ben, tătucule ! Tare aș fi dorit să-ți aduc o veste bună, da'...

BEN (*lovitură de grație*) : Știu. Vrei un loc la azil. Turcu-i ture. Tu-mi dai adresa comisarului și eu îți pun o pilă la azil. Că tătucu are un sac cu pile. Mă, de la voi am învățat noi, românii, mîta și ciubucul. De la voi avem licența bacșișului.

ISMAIL : De fapt, nu... adică... ce mai. Nu-i o chestiune urgentă. (*Către Iorgu.*) Da' el ce vrea ? Tu ce vrei ?

IORGU : Eu nu vreau nimic. Eu n-am nervoză.

ISMAIL (*sieși*) : La urma urmei, nici nu se mai cheamă azil. Spital de bătrîni, tătucule. M-am cam săturat să umblu brambura, să vînd pungi de plastic, s-o fac pe chibîțul la fotbal. Nu-mi place ! Nevastă n-am, copii n-am. Vreau să mă retrag undeva, să fiu util, mă-nțelegi ? Util. Am să împlinesc coșulețe de răchită, am să fac la strung piese de șah sau mai știu eu ce. Nu mi-e rușine să muncesc. Numai că-s foarte singur...

BEN : Mă, lingușitorule !

ISMAIL : Nu mă cruța, dă în mine, că merit. Numai om să mă faci. Tirgul spune că pe vremuri (*face cu ochiul*) ai fi făcut fapte bune pentru comuniști și că ți-a venit și ție apa la moară.

BEN (*evită*) : Dacă ești, te faci. Dacă nu, rămîi ce ești.

ISMAIL : Sînt, tătucule, sînt. Am și-o pensie... Nu eu executam torturi cu becu-

lețe, torturi în formă de munți și orașe, în formă de fabrici și realizări? Nu eu am făcut din zahăr ars hidrocentrala de la Bicăz și-am luat premiul întâi? Am și-un certificat de Artist în arta culinară... Numai că sînt singur și mi s-a urît să fiu singur...

(*Apare Maria cu o tavă cu cafele, în vreme ce, smerit, deschide ușa Moise Gheorghe. Poartă baston, smoching ponosit.*)

ISMAIL (*sare ca ars*): Săru' minuşile, cucoană Marie. Casă mare! (*Îi pupă mina.*) Ce stai, lorgule, sări și pupă mina cucoanei!

MARIA (*modestă*): Deh, pentru o cafeluță se mai găsește. Asta-i vitamina casei.

MOISE GHEORGHE (*una bună*): Stați la taclale, domnilor, beți cafele și-afară ci-mitirele-s goale. Bravos, bravos! (*Iorgu aplaudă.*) Tocmai mă întrebam: de ce s-or fi plictisind oare boierii ruși de prin cărți... Cînd mi-am zis: hai să-i fac o vizită lui Ben, că prea e bun la suflet...

MARIA: Ia loc, Gogule!

BEN: Mă, cum ești tu și Moise și Gogu, în același timp?

IORGU (*nedumerit*): Cum? 'Mnealui nu-i... nu-i rudă cu Moise din Biblie?

ISMAIL: Vezi bine că nu. E din neamul lui Decebal. (*Dramatic.*) Decebalus per Scorilos! Habar n-ai de istorie. Cum devine cazul cu...

IORGU: Eu lucrez la o cooperativă, de unde să știu?

MOISE GHEORGHE (*către Ben*): Știi că lucrez la Poștă...

ISMAIL: E vinător de muște în holul Poștei!

MARIA: Încă o ceșcuță! (*Iese.*)

MOISE GHEORGHE: Nu-i de nasul tău ce fac acolo. Scriu un mandat, o adresă, muncesc cîstit. N-am stare. Mă folosesc și eu de moștenirea nefastă a burgheziei. Dar am zis: cîstit! Într-o bună zi, parcă ieri...

BEN: Lasă palavrele. Dacă ai noutăți...

MOISE GHEORGHE: Răbdare, răbdare... Pe mine mă cheamă Moise și nu mă grăbesc. Spre mormînt să mă grăbesc? În viața mea am vîndut două milioane de metri de stofă la „Universal“, centimetru cu centimetru, adică exact. Am fost și pe panoul de onoare...

BEN: Mă, ai noutăți sau bați cîmpii! Că ăștia doi n-au.

MOISE GHEORGHE: Crezi c-am venit să-ți consum cafeaua degeaba? (*Între Maria, îl servește cu o cafea, iese.*) Sigur că am.

ISMAIL (*schimb de priviri cu Iorgu*): Umflă premiul!

IORGU: Ihi. Adio azil!

ISMAIL: Naiba să te ia! Spital pentru bătrîni, mă! Asistență socială, mă!

MOISE GHEORGHE: Ieri, am zis. Numai ce-l văd că apare în holul Poștei. Și prostu' de mine, m-a cuprins frica, da'

mi-am zis: pătărăule! Foca nu mai taie și spinzură ca pe timpuri. Ii zic: „Sînt eu, Moise, Moise și Gheorghe, care vindea stofă la Sulem, Dumnezeu să-l ierte. Nu mă cunoașteți, domnule?“ N-am zis inspector, să nu-l sperii, să nu facă infarct. Zice: „N-am avut onoarea“. Și doar eram bine îmbrăcat. (*Ben dă semne de neliniște.*) Să-mi spună mie una ca asta? Mie, care cunosc atîția avocați! Care fac rost de cărți vechi Anticariatului. Care mă salut cu doctorii de la egal la egal și le conduc copiii la grădiniță! Mi-a venit să-i dau o palmă, dar cum să dau o palmă într-un om descompus! Cum?

BEN: Și l-ai scăpat!

MOISE GHEORGHE: Cum, tătucule, cum? Nu l-am scăpat. Am zis: „Scuze, tovarășu“. Asta pentru tine, că ești un om și jumătate. I-am scris frumușel mandatul și i-am ciugulit adresa, înțelegi? Nu-i merge mîna la scris, uite așa îi trezura! Dar gura-i merge, să-l ia dracu! Adresa e acasă la mine, o ai mîine.

BEN (*caută prin sertare*): Unde-mi sînt țigările? Cine-mi dă o țigară? V-ați lăsat toți de fumat? Toți decodată? N-are nimeni un chiștoc, măcar? (*Scoate din buzunarul lui Ismail o pereche de ciorapi de damă, o plimbă pe la nasul celorlalți.*) Nici tu, Rothschild? (*Bagă ciorapii în buzunarul lui Moise Gheorghe.*) Vreți să trăiți o sută de ani? (*Se distanțează de toți. Ține ocheanul ca pe o pușcă.*) Căutați-mi țigările! Dau un inspector pe-o țigară! Am chef să fumez!

ISMAIL: Acuma, tătucule, acuma. (*Toți caută pretutindeni.*)

BEN (*în avanscenă*): Să caute! Și, totuși, îi iubesc, ne ducem viața împreună... sînt cam stingheri și singuratici... Cînd eram sănătos, le împrutam ocheanul... se uitau după femeile... Cui nu-i plac femeile? (*Pauză.*) Eu am dat sfoară să-l caute pe Foca, și iată că l-am găsit! (*Pauză.*) Cîinci țigări pe zi și cîteva cafele credeți că e mult? Cafeaua face vasodilatație, tutunul — invers, așa că astmul meu vechi rămîne intact. (*Țipă.*) Maria!

(*Se aude zgomot de veselă spartă. Toți se opresc din căutat în diverse poziții. Apare Maria.*)

MARIA: Doamne, ce m-am speriat! (*Vede scena.*) Ați dat în mîntea... Ce urli așa?

BEN: Tocmai făceam puțină gimnastică... am introdus gimnastica de producție...

MOISE GHEORGHE: Ne dezmoșteam oasele... sciatica.

ISMAIL (*de pe burtă*): Săru' mîna. Ne puncam sîngele în mișcare.

IORGU: Exersam, doamnă.

ISMAIL: Ca să aminăm ateroscleroza, hipertensiunea...

IORGU (*hohot de ris*): Nervoza. Nervoza! De primăvară...

BEN (*comandă*): În picioare, generație de la 1910!
(*Toți se ridică.*)

MARIA: Sînteți nebuni de legat. (*Către Ben.*) Totdeauna ți-a plăcut să comanzi. Ce v-a apucat, fraților?

BEN: Acum vrem ceva bun!

ISMAIL: Bucuria lui Ben e și bucuria noastră.
(*Toți în cor*: „Așa-i!”)

BEN (*declamă*): Sărbătorim descoperirea în gaură de șoarece a lui Foca! Viu și nevătămat!

MARIA: S' nebuni! (*Îi oferă țigări lui Ben.*) Nebuni, nebuni, nebuni!

BEN (*ia tot pachetul*): Și vin! Vin tonic!
(*Maria iese.*) Serviți! (*Le înfige câte o țigară în gură. Le-o aprinde. Toți tușesc. Teatral.*) Sînteți cea mai eficață propagandă împotriva fumatului!

ISMAIL: Ai fost grozav, tătucule.

IORGU: Dar s-a dus premiul și azilul!

MARIA (*scoate capul pe ușa bucătăriei*): Ești în vervă, dragul meu. Cînd vîd salonul plin de suflete, mă cuprinde iar cheful de viață.
(*Intră Melania. Intr-o mină, o umbrelă, în cealaltă, o poșetă mare de plastic.*)

MELANIA: Am auzit cuvîntul chef, vai. Doamne, ce mult îl urîsc! (*Ușor dezorientată de prea mulți musafiri, apoi se descurcă.*) Bună ziua, cetățeni! (*Joacă.*) Cam mulți bărbați la un loc, hm... Ați anunțat autoritățile? Nu cumva jucați cărți, jocuri de noroc? E vreme de ploaie, numai bună de jucat cărți. (*Îl sărută pe Ben pe obraz.*) Ce de lume, nemule! (*Intră Maria cu vinul.*) O, iat-o și pe Maria! Ce faci Marusia, Mașa? Prin cînzeci și doi, din Marusia nu te mai scoteam. Era o modă... Bună, dragă! (*O sărută.*) Da' ce-i la voi, chef? Club?

MARIA: Nu bucurăm și noi puțin... (*Îi șoptește ceva la ureche.*)

MELANIA: Să fie într-un ceas bun. Să dea Domnul să se îndeplinească. (*Către Ben.*) E adevărat ce-mi spune nevastă-ta?

BEN: Toțmai asta sărbătorim aici!

MELANIA: O, fericiților!

MARIA (*turnînd vin, servindu-și oaspeții*): Oarecum.

MELANIA: Hai, n-o fă pe modesta! Știi, fraților, cum e norocul? Dacă nu ești îndrăzneț, își ia tălpășița. Valeeeeee!

IORGU: Vreme de ploaie... Vin tot nu beau, că miroase. Nu bea șefu', nu beau nici eu. O mie de ani pace și v-am lăsat. (*Iese cu aparatul.*)

BEN: Salutare!

MARIA: Încă nu-i nimic sigur... sîntem abia la început. Sperăm însă că...

MELANIA: Știi de ce te-ntreb? Fiîndcă oamenii pleacă la vînațoare după cite

un ideal și uită pe drum după ce-au plecat. (*Scoate un bidonaș din poșetă, degurubează capacul.*) Un memoriu, ziceai? Floare la ureche, dragă! Dă-mi un pahar, te rog.

BEN: Poate să dureze o lună, poate, două... poate, post-mortem.
(*Maria iese.*)

ISMAIL (*către Moise Gheorghe*): Ai văzut? Ai văzut, Rotschild? Ți-era teamă că te trag pe sfoară. Ben o să zboare departe, a zis-o cu gura lui. (*Extaziat.*) Ai văzut, post-mortem!

MOISE GHEORGHE: Fantastic! Oameni mari se nasc și la periferie. E un citat dintr-o carte.
(*Intră Maria cu paharul.*)

MELANIA: Aaaa, ce spuneam? Că viața parcă abia începe. (*Luînd paharul.*) Mersi, totdeauna ai fost o lady.

ISMAIL (*o veche rică*): Sigur, una ca tine mai poate face copii...

MELANIA: Din păcate, da. Asta-i nenorocirea. Pe cînd tu...

MOISE GHEORGHE (*arbitru*): Unu la zero pentru echipa locală de femei.

MELANIA: Buuuun! Așa, Mașa. (*Își aprinde o țigară.*) Știu că la voi se fumează... (*Priveste fumul.*) Voi sînteți din' cei puțini care știu că viața e fum. (*Își toarnă.*) Și mai am un principiu: nu mă uit la televizor, nu citesc ziarele. Voi știți pentru cine se tipăresc ziarele? Ziarele se tipăresc pentru Ben! Eu, una, sînt o apolitică. N-am voie. Femeia n-are caracter de clasă, nici Marx n-a descoperit asta. Noroc! (*Ridică paharul.*) Pentru succesul tău, Ben!

MARIA: O, Melania, ce nebuună ești!

MELANIA (*își toarnă*): Nu amestec vinurile, că e jale. Cu J mare.

MARIA: Ben o să scrie, în vreme ce eu o să fiu nevoită să lucrez singură la coroane. N-o să ne dăm bătuți...

MELANIA: O să înceapă de mîine. Azi nu plec nici moartă. Am program de voie, nepoții sînt la țară, așa că petrecem. (*Bea.*) Să știți că eu mă adaptez repede, după 23 August eram ea și adaptată. Ce zici, Gogule?

MOISE GHEORGHE: Toți avem de învățat de la tine. Tu ești Albă-ca-zăpada noastră.

MELANIA: M-am menținut domnișoară șaizeci de ani. Am respins orice...

ISMAIL: De bună seamă, cine nu s-ar căsătorii cu tine!

MELANIA: Crezi că nu sînt capabilă? (*Își descoperă un picior.*) Singele mai aleargă prin el. Dar nu mi-a plăcut să port căpăstru.

BEN: Acum o săptămînă, era să mă car... și azi sîntem împreună. Fra să mă car. Înțelegă cine poate chestia asta. Mă uit

la voi să mă gândesc că era să mă car și nu pricep o iotă...

MARIA (cu ochii în lacrimi): Sc-ntîmplă atîtea în familia noastră încît îmi vine să plîng. (Își șterge lacrimile.) Mă simt așa de schimbată...

BEN: Era să mă car și acuma petrecem. Era să mă car...

MELANIA: Gura lumii pretinde că pe vremuri ai fi fost comunist, e adevărat? Că ai fi ascuns chiar sub nasul copoilor un comunist care se juca cu dinamita și chibriturile. Că una și alta. Și dacă ai fost, ce naiba ai făcut pe urmă, că tot în căsoaia asta stai?! Ce-ai făcut, tătucule, sau ce n-ai făcut, de n-a ieșit nimic din tine?

BEN: Nu-i cazul acum să...

MELANIA (își toarnă): Ești și tu un fel de lasă-ană-să-te-las. Azi, cine nu-i activ, pier. (Bea.) Da' eu am reușit chiar ieri un lucru inimaginabil!

MOISE GHEORGHE: Aș!

MELANIA: Nu aș, păcătosule. Află că, pe baza relațiilor mele la Consiliu, precum și pe baza ochilor mei frumoși...

ISMAIL: Ai băgat actele. Se mărită cu vicepreședintele.

MELANIA: Află că mi-am cumpărat un loc de veci. E bună, nu?

MOISE GHEORGHE: Ce chilipir!

MELANIA: Sigur că-i chilipir, e foarte aglomerat. Nici moartă nu mă las. Sint și asigurată, mama m-a născut, Statul mă-ngroapă. Pînă la toamnă e gata și cavoul, cheile — la intentent. Adică, ce-ai dori, să nu mai știe nimeni de mine? Să scrie acolo: Melania Ciubotaru. Între anii cutare și cutare. Profesoară...

BEN (ride): Bine, dar n-o să te lase nimeni pe-afară.

MELANIA: Aici odihnește profesoara noastră de libertate...

MOISE GHEORGHE: O să te vizităm în fiecare duminică.

MELANIA: Da' costă al dracului. 10 miare, plus mobilierul.

MARIA: Chiar ai de gînd să...

MELANIA: Nici prin cap nu-mi trece. Da' puțină organizare nu strică la un cap atît de confuz ca al meu. (Cu nostalgie.) Nu m-a plăcut nimeni definitiv, m-am risipit ca proasta în iubiri scurte. Cînd mă gîndesc că aventura a început de la o gas-trită din tinerețe... poate o dischinezie biliară... o boală a fetelor urîte ca mine... Cînd venea primăvara, luam foc și ar-deam singură... cel mai mare păcat e să arzi singur. Da' miros eu că și Ben a ars singur, este? Recunoaște! Și acuma trage ponoasele. Hai, curaj, tătucule, nu te da după deget. (Ben tușește.)

ISMAIL: Te bagî într-o discuție nu prea... nu prea...

MELANIA: Delicată? Distracția mea favorită e să vorbesc pe șleau. Suferința nu trebuie corcolită, Ben. Nu. Nu! (Își toarnă, bea.) Ah, dischinezia mea biliară! Mă înțepa al dracului, primăvara. Și toamna mă înțepa și mai și, chiar mai trist, mai melancolic. Aveam un cuțit înfipit sub sinul drept, și ce sin aveam pe atunci. Măr ionatan, nu alta! Și-am șters-o la Slănic să mă tratez și-am început să trăiesc. Pe onoarea mea dacă n-auziți adevărul. Niciodată nu-i prea tîrziu să începi să trăiești. Chiar dacă mîنینi Supco, ca mine.

BEN: Sigur. Să ne spunem în față ce gîndim.

MELANIA: Parecă tu nu știi că te-ascunzi în oceanul tău de artilerie! Știi, dar ți-e teamă să recunoști. (Ia oceanul și-i privește pe Moise Gheorghe și pe Ismail.) Mii de draci, ce sinteți așa de mici, fraților! Cred că mi s-a urcat vinul la cap. Ce vezi tu prin tubul ăsta, că eu nu văd nimic!

MOISE GHEORGHE: Chiar așa!

ISMAIL: Cred că ar interesa-o să vadă cum fac dragoste păsărelele pe acoperișul fabricii de vase.

MARIA: Hai, Ben, spune-le.

BEN: Văd și eu... (Se codește.) Cite unul ca mine, cum trece cu singurătatea lui... șontic, șontic...

MABIA: De fapt, nimeni nu știe ce vede el.

BEN: Dar tu l-ai așezat invers, Melania! Așa e corect. Acum apropie și mărește, descoperă ascunzișurile.

MELANIA: Ascunzișurile? Dinăuntru sau dinafară? Ești drăguț... (Privește corect cu oceanul în saltă. Insistă asupra citorva spectatori.) Tii, ce minunat se vede! (Îi inapoiază oceanul.) E prea complicat, mie îmi place viața frustă, cu ochiul liber. (Mariet.) În locul tău, l-aș ascunde, să nu se mai joace de-a baba-oarba. (Celorlalți doi.) E cazul să spălăm putina, prea multă democrație strică. (Bagă bidonașul în poșetă.) Intră, frumuseco, intră. Îmi pare bine că ne-am cunoscut. (Vede măsuta cu telefonul acoperit.) Aveți cozonac și nu mă serviți? (Descoperă.) Ia priviți, fraților, un telefon!

MOISE GHEORGHE, ISMAIL: Un telefon?

MELANIA: V-ați instalat telefon? Credeam că-i un cozonac...

MARIA (incurcată): Oarecum...

MELANIA: Hm... Memoriu, reabilitare, telefon... V-ați pus în priză cu lumea. Ismail, Gogule! Haideți, nu vă mai holbați, tătucul are de scris. (Îi smulge spre ieșire.)

MARIA : Mai stați, poate pică și Ana cu ceva de mâncare.

MELANIA (*plescăie*): O gustărică? (*Renunță.*) Eu cînd beau, nu mînînc. Numai Napoleon făcea mai multe războaie deodată.

MOISE GHEORGHE: Măine ai adresa. Un orașel pierdut pe undeva... (*Intră Ana cu o sacoșă.*)

MELANIA: Ah, noua generație! Ce faci, draguță, alergi după idealuri?

ANA: Da' de unde, vin de la serviciu. Și-am trecut prin piață...

MELANIA: Piață, casă, serviciu, piață, casă, serviciu, uite așa trec zilele. Cînd eram ea tînc, cînd puneam capul pe pernă, auzeam numai muzică de dans. Pe vremea mea mai erau încă ofițeri de cavalerie... (*Dă să iasă, se întoarce.*) Apropo, nu te interesează? (*Îi arată breteaua sutienuului.*) Îți place? Triumph! (*Cei doi își bagă nasul.*) Înapoi, lăcomie întruchipată! Trufandalele nu-s pentru voi. (*Anei.*) Am și pentru tine... (*Din ușă.*) Întinereste cu zece ani!

ANA: Cred că am mare nevoie de așa ceva.

MELANIA: Salutare, familie! (*Ies toți trei.*)

BEN, MARIA: Salutare...

(*Se lasă liniște. Maria stringe paharele. Ana a intrat cu sacoșa în bucătărie. Micile zgomote, clinchetele paharelor accentuează tăcerea.*)

MARIA: Ce plăcut e să ai prieteni! Sint foarte draguți...

BEN (*frunzărește un ziar*): Hm... parcă s-au vorbit să vină toți odată.

ANA (*din bucătărie*): Să nu mă-ntrebați de telefon, că habar n-am. Pe cuvînt de onoare.

BEN: Domnișoara Habar-N-am! Atunci... atunci, cine?

MARIA: N-a rămas decît... decît tovarășul Paul!

ANA (*din bucătărie*): Lui să-i cereți socoteală. Dacă vă dă mîna. Ca să se intereseze prompt de tata.

BEN: O, fii liniștită, draga mea. Am bănuît din prima clipă că e opera lui.

MARIA: Și tapajul? Nervii noștri uzați, consumați, arși?

BEN: Dar nu puteam să nu protestez în vreun fel împotriva schimbărilor... așa mi-e firea. Nu sint un om rău...

MARIA (*satisfacție*): Recunoști!

BEN: Tu pledezi pentru matriarhat, eu, pentru patriarhat... și la mijloc rămîne Ana noastră, singurică.

MARIA: Ssssst! Vezi că te aude. Nu-i cazul să...

BEN (*deschizînd un sertar*): E mai lucidă decît noi amîndoi. (*În șoaptă.*) De cîteva zile e tare agitată, aleargă, ride fără mo-

tiv... (*Scoate un vraf de cărți.*) Parcă sertiatură ăsta era gol!

MARIA: Ce-s astea, femei celebre? Romane? Teodora, regîna Bizanțului?

BEN (*răsfoind cărțile*): Fizică nucleară. Fizică matematică... și... și tot titluri urite. (*Pauză scurtă, de acumulare a furiei.*) Iar fără mine? Iar nu știu nimic? Ce păzim, gîștele?

MARIA (*timidă*): Poate ne consideră depășiti...

BEN: Nu admit să nu fiu consultat cînd...

MARIA: Aș vrea să nu ne certăm.

BEN: Iartă-mă, am uitat. Am promis! (*Imblinzit.*) Facă-se voia voastră.

MARIA: Cum semănau înainte zilele unele cu altele, și-acum... atîta zgomot! E normal asta, Ben? Nu, nu mai știu cum o duceam, bine sau rău!

BEN: Ce eram noi, pînă acum o săptămînă, și ce sintem? Tot aia, adică oameni. Te simți schimbată, cumva? Vrei să ții mai tare decît pînă acum la vecini? La înecătorul de lumină electrică? La gu-noier? Ar fi un semn cît se poate de periculos pentru integritatea noastră... (*Tușește ușor.*) La urma urmei, ar fi necesar să ne imaginăm că Paul nici nu există... nu mă contrazice...

MARIA: Cum poți vorbi așa!

BEN: ...că Paul este însuși Statul, strădania Binelui care, oricît ar părea de ciudat, nu învinge Răul prea repede... fiindcă noi înșine îi opunem o rezistență surdă, o orbire inexplicabilă, o inerție...

MARIA: Ei, sărmană filozofie de provincie! Și tu, un filozof păgubos!

BEN: După tine, ar însemna ca toți filozofii să fie bogați, fiindcă judecă bine. Află că nu-i chiar așa...

MARIA: La teorie, îți dau nota zece. La practică, te las corigent...

BEN: Ce tristă-i, uncoi, politica! (*Pauză.*) I-ai văzut? Pe Iorgu, pe Gogu, pe Casanova? Bunicii ăștia blînzi...

MARIA: Ce vrei să spui?

BEN: Sint echipajul vaporului nostru cu aburi. Mai vopsim tăblăria ruginită, mai astupăm o gaură, mai batem un cui și merge. Mai icnește, se mai împotmolește, dar merge. Nu cu viteza altora, am ameți. Noi avem viteza noastră, n-o să ne punem cu cei tineri, care zboară...

MARIA: După filozofie, iată și fabula. Și, mă rog, care-i morala?

BEN (*se gîndește. Ana apare în cadrul ușii*): Ah, iată că a sosit și morala! Domnișoara Morală trebuie să sară de pe vapor cît mai curînd. (*Se joacă cu oceanul.*) Cînd nava se scufundă, căpitanul rămîne ultimul. (*Privește cu oceanul în sală, ca și cum ar căuta nori pe cer.*) Dar nu-î

nici un norișor pe cer, nici cît un puf de pădăie.

ANA (*ii ia cu blîndețe oceanul*): Lasă po-
veștile marinărești, ne prinde vara pe
drum. Hai și te culcă, ai nevoie
de somn, cu șueta nu ajungi în rai. (*Il
împinge spre dormitor.*)

BEN : Stai, stai ! Fii drăguță și adu-mi cartea
aia... (*E foarte somnoros.*) Cartea de azi
dimineată, cînd... (*Ana i-o dă.*) Mulțumesc !
(*Ben o bagă în sin. Căruciorul e cu spa-
tele la public.*)

MARIA : Tu, fetiço, omul ăsta n-a mîncat
nimic azi !

ANA (*se îndreaptă spre Ben, îl privește*):
Dar... dar a adormit !

MARIA : Noapte bună, tătucale ! (*Ia de la
fereastră mușcatele, dă să le mute, ră-
mine cu ghiveciul de flori în brațe, îl
duce din nou la stradă.*) O să-l las aici.
Să ne viziteze și noaptea spiritele bune.

(*Ana îl împinge pe Ben spre dormitor,
în vreme ce cade CORTINA*)

ACTUL III

Aceeași încăpere, după cinci luni — sfîrșit de septembrie. Mai multă ordine, mai
multă lumină, mai puține coroane și vechituri. Impresie fermă de înnoire și primenire.
Mobilier nou, dar nu în întregime. Ferestrele larg deschise la grădină, frunze uscate,
galbene. La ridicarea cortinei, scena e goală. Sună telefonul. Din dormitor apare Ana,
și ea mai cochet îmbrăcată, dar pe față i se citește o mare neliniște.

ANA : Telefonul ăsta afurisit ! (*Apucă recep-
torul.*) Alo ! (*Cu vocea mai dulce, ilumi-
nare.*) Aaa, tu ești, Paul ? (*Ridică din
umeri.*) Cred că săptămîna viitoare îl ter-
mină... scrie un adevărat roman... Nu, e
ambitios ca un catîr, nu renunță la mar-
tor să-l pici un luminărea. Știi ce încăpă-
ținat este... Am călătorit foarte bine... Ar
fi minunat să ne poți face o vizită... Da !
Vom fi împreună cu toții... Te așteptăm !
Pe curînd... (*Pune receptorul în furcă,
meditează.*) Ce minciună ! Ce minciună !
Scrie un adevărat roman ! (*Se plimbă
prin cameră, găsește ilustratele trimise de
Emil, le citește.*) „Dragii mei părinți,
dragă Ana“. (*Zîmbește amar, spre sală.*)
A trimis o groază de vederi și scrisori și
toate încep cu... își cere iertare de la
tata pentru scandalul din primăvară. cînd
tata l-a sfătuit să dea cu Pic... (*Citește
dintr-o scrisoare.*) „Pe 17 septembrie sint
acasă“. Adică, mîine. Mîine vom da căr-
țile pe față... numai că tata nu se simte
în apele lui... (*Intră Maria, cu o sacoșă
plină cu pachete.*)

MARIA : Hai, pune mîna, sint frîntă. Frîntă,
frîntă !

ANA (*sare s-o ajute*): Ce-ai mai adus !

MARIA : Uf, că grele mai sint. Fleacuri.
Cești, pahare, furculițe, linguri.

ANA : Cumpărăm, cumpărăm... pentru cine
naiba cumpărăm mereu ?

MARIA : Te rog ! (*Pauză.*) Știu și eu ? Ca
să fie...

ANA : Ca să nu ne facem de ris față de
Emil și de Mirela ?

MARIA (*trece peste replică*): De ne-ar ajuta
Dumnezeu să scăpăm de coroanele astea !
(*Ostează.*) Poate c-o să apucăm și ziua...

ANA : Dumnezeu nu-și bagă nasul unde-i
vorba de comuniști... n-are loc.

MARIA : Nu fă învățămînt politic cu mai-
că-ta, că nu-ți merge !

ANA (*crudă*): Ca să nu ne facem de ris
față de Emil !

MARIA : Îți arde de răfuială ? Cu mine ?
Ai ceva cu mine ? Păstrează-te pentru
mîine, cînd vine frate-tu, și joacă-te de-a
funcționara și inginerul cît vrei. Zgîria-
ți-vă, mîncăți-vă cît doriți ! Pe mine să
mă lăsați în pace. Toți ! Am ajuns la
capătul nervilor. Toată vara n-am făcut

- decit să zăbier : „Scrie, omule, scrie ! De-săvârșește ceea ce i-ai promis lui Paul !” Și dumnealui, *ioc !* Așteaptă declarația senilului ăluia de Foca, care pe deasupra e și...
- ANA : Iartă-mă, mamă, m-a luat gura pe dinainte. De fapt... de fapt...
- MARIA : Și tu îți ceri iertare ? Sigur, e o formă scuzaabilă de a greși. După ce mă întăriți, după ce-mi faceți nervii harcea-parcea, vă scuzați sau vă cereți iertare. Autocritică, nu ? Cine țipă mai tare, ăla câștigă. Cine-și toarnă cenușă în cap, ăla iese învingător.
- ANA : De fapt... de fapt... mi-era teamă. Stăteam și te așteptam și m-a cuprins așa, o teamă... din senin...
- MARIA : Și-ai început să-i ceri socoteală lui maică-ta !
- ANA : Exact. Fără nici un motiv. Simțeam că trebuie să umplu camera cu ceva... să-mi mut gîndurile.
- MARIA (*îmbunătățit*) : Ana ! (*Despachetează lucrurile cumpărate.*)
- ANA : Mă cuprinsese o neliniște... fără explicații...
- MARIA : Și pe mine la fel. Cred că am tipat prea tare la tine. Nu-i tonul meu obișnuit. (*Pauză.*) Acum înțeleg de ce ți-ai oamenii unii la alții. Cu țipetele nu convingi pe nimeni. Zbierăm unii la alții ca să fugim de propriile noastre temeri. Ni-e frică de noi înșine și-atunci deschidem supapa și dă-i înainte pînă ne spargem timpanele. (*Se aude clinchetul paharelor despachetate.*) Îți plac paharele astea ? Ce minunat sună ! Ascultă ! (*Le ciocnește voit. Camera e invadată de sunetul amplificat, cristalin, al paharelor. Ana ascultă un timp, vine lingă Maria, se îmbrățișează, sunetul cristalin continuă, se reproduce singur, cu reverberații. Apoi, tăcere.*) De-am vorbi și noi atît de clar... de explicit...
- ANA : De ce mi-a fost teamă adineaori, cînd am rămas singură ?
- MARIA : Știu și eu ? Poate că ți s-a transmis neliniștea mea... e foarte complicat.
- ANA (*revelație*) : Ai fost la doctor !
- MARIA : Am fost. Mi-a spus să trec pe la el azi. Și-am trecut azi pe la doctor...
- ANA : Ai fost la doctor ! Și te rabdă inima să taci ! Nu mă mai iubești, mamă ? Nu mai sîntem aliate nedespărțite în acest lung și sfișietor război cu hîme-rele ?
- MARIA : Crezi cu adevărat în întrebarea ta ?
- ANA : Ai fost la doctor ! Și taci ca pește.
- MARIA : Oricum, îți spuneam. Numai să-mi trag sufletul. (*Oftează, apoi, energic.*) Iar întrebarea „Nu mă mai iubești, mamă ?” o s-o pedepsesc într-o zi. Da' nu acum, fiindcă... fiindcă e groaznic !
- ANA (*un pas înapoi*) : Groaznic ? Ce vorbe sînt astea ? Ieri, doctorul a fost aici ! A stat pe scaun, l-am servit cu o cafea și nu mi s-a părut îngrijorat de sănătatea lui... încăpățînatului nostru cap de familie. Am auzit cu urechile mele : *e bineșor*.
- MARIA : Uite, tremur toată. Încă mai tremur. Mi-a zis : „Doamnă...”
- ANA : Ah, lașitatea de a nu-ți spune în față ce ai ! Obiceicul ăsta nefericit. Cunoosc specia.
- MARIA : Simt că dacă vorbesc îmi iese sufletul pe gură. Ieri n-a vrut să-l descurajeze, a vrut să-i păstreze moralul. Mi-a zis : „Doamnă...” (*Plînge încet.*) „Doamnă, noi nu vrem să pierdem oameni de valoare, soțului dumneavoastră”. Auzi ? Să pierdem ! Știu că Ben, pe dinafară, e un mic leu de provincie, iar pe dinăuntru e mîncat de carii... Ana, nu plîngi cu mine ? Nu mi se pare că plîngi.
- ANA : Unde sînt două femei singure... nu... nu trebuie să plîngă... ambele deodată... una plînge și cealaltă... caută să-i alunge plînsul.
- MARIA (*se mai liniștește*) : Da, parcă mă simt ceva mai bine... îți mulțumesc. (*Pauză.*) Mi-a zis : „Doamnă, soțul dumneavoastră să nu întrerupă nici o activitate. Nici una. Să continue — și a insistat în mod expres asupra cuvîntului — să continue să depună eforturi fizice și intelectuale, să bea cîte un pahărel de vin, chiar o țigară, două... Are o tensiune de copil, zece cu șapte...” Oh, parcă m-am mai liniștit. ...Să continue, să continue, dacă vrem să-l vedem viu. Fiindcă, știi, picioarele... paralizia îl poate cuprinde din clipă în clipă, dacă se lasă pe tînjală... aici e cheia... (*Se smiorcăie.*)
- ANA : Nu înțeleg logica ! Și nu te mai smiorcăi, uite o batistă.
- MARIA : Dar, fiica mea, nici o boală nu are o logică. Mai cu seamă a lui.
- ANA : De cinci luni, tata o scaldă : „Scriu memoriul, nu-l scriu, nu mă interesează pensia, nu vreau recompense. O convingere nu trebuie premiată.” Apoi o ia de la capăt : „O să-l scriu pentru voi, care rămîneți, deși seamănă cu un testament...”
- MARIA : ăsta e tătucul nostru, altul n-avem. Cu bunătatea și capriciile lui.
- ANA : Și, totuși, toată casa e plină de cior-ne ! (*Caută, găsește o hîrtie ruptă, într-un coș de hîrtii, alătură părțile și le cîtește.*) „Ziarul local a inserat în coloanele *Fap-telor diverse* următorul anunț : «Ieri, la Slănic, unde se află Comandamentul german, o mină criminală a otrăvit apa potabilă. Poliția se află pe urmele instigatorului». Îmi aduc aminte că Paul Adrian s-a întors a treia zi la «Cocoșul de argint», cu două butoaie de vin pe care eu i le plătisem. Dar tot el a fost și

autorul acelei acțiuni antifasciste." Ei, ce zici de asta ?

MARIA : Lucrează... dar nu duce la capăt nimic. Hîrtoșărie risipită pretutindeni, fără rost. Scrie și rupe pe capete. Nu mai știu ce să cred.

ANA : Și dacă... totuși... l-a scris !

MARIA : Știu eu că n-a trecut nimic pe curat. *(Fermă.)* Nimic, nimic ! Și-apoi, foca-ăla nu i-a răspuns și, fără mărturia lui, Ben nu înțelege să întreprindă nici un pas.

ANA : Ești sigură ?

MARIA : Pot să pun mîna în foc.

ANA : Și dacă n-ai înțeles bine recomandarea medicului ? Poate e invers. Sigur că e invers ! *(Se repede la telefon, caută numărul în carte.)* Aflu eu acum. Imediat aflu.

MARIA *(luată cam repede)* : Să fii politicoasă !

ANA : Alo, cu tovarășul... *(Cere din priviri ajutorul Mariei.)*

MARIA : Horodniceanu...

ANA : Horodniceanu. *(Pauză.)* E acolo, îl cheamă. Alo, aici familia Pașalea... în legătură cu tata... poftim ? Sînt fiica lui, da. *(Ascultă o vreme, apoi repetă, rar.)* Fără somnifere... o perioadă cît mai lungă... progresivă... tonifiante nervoase... una, trei țigări... vin... Poftim ? Aaa, după analize. *(Pune receptorul în furecă, e palidă.)*

MARIA : Nu-mi spui nimic ? *(Ana continuă să tacă.)* Ana !

(Ana se lasă pe un scaun.)

ANA : Nu, nu se poate ! E imposibil ! *(Resemnată.)* Din păcate, mamă, lucrurile stau întocmai cum le-ai relatat. Din păcate... Diseară o să ne dea un telefon. Dacă analizele sînt proaste, o să ne dea diseară un telefon. Dacă analizele ies bine, n-o să ne dea telefon.

MARIA *(ca într-un vis urît)* : Știi ce-nseamnă asta ? Asta înseamnă să... să-l scrie la infinit. Să-l determinăm să scrie mereu...

ANA : A spus că... a spus că dacă tata iese din tensiunea în care se află, face paralizie progresivă. *(Pierdută.)* Că e așa, ca atunci cînd îți pui o mînă în ghips... se atrofiază mușchii, numai că la el e vorba de nervi. Se tocesc toți nervii...

MARIA : Și ce propui ? Să găsim o soluție firească... să-l salvăm...

ANA *(meditează o clipă, apoi începe să strîngă ciornele împreună)* : Asta-i soluția ! *(Adună repede.)* Și-n dormitor, mamă ! *(Maria se repede în dormitor.)* Facem curat, le pierdem, le dăm foc, vedem noi. *(Apare Maria cu un teanc de hîrtii.)*

MARIA : Descurcă-te. *(Agitată.)* Fă ceva cu ele !

(I le dă. Ana rămîne cu hîrțile în brațe. Intră Ben, împins de Moise Gheorghe.)

BEN : N-a vrut să mă lase singur. Că nu și eu...

MOISE GHEORGHE *(radiază)* : Ben e o valoare județeană. Chiar așa, o valoare județeană. Săru' mîna, doamnelor. Plec cu datoria împlinită. Săr' mîna. *(Dă să iasă.)*

BEN : Ia mai tacă-ți gura, Rotschild ! *(Observă mișcarea celor două femei.)* Ei, ce-ați rămas așa, ca la teatru !

MARIA : Să-l servim pe Gogu cu ceva. Ei, Gogule, o dulceață, un șerbet ?

MOISE GHEORGHE *(entuziasm în continuare)* : Un erou ca Ben merită toată stima noastră ! Aaa, un pahar cu apă și-am șters-o. Mă așteaptă aia micii să-i iau de la școală. A lu' domn doctor, a lu' tovarășu' Socrate de la...

BEN *(înțelege ce se petrece cu Ana, care a rămas cu hîrțile în mînă, dar amînd rîfuiala după plecarea lui Moise Gheorghe)* : Mă, Rotschild, un erou e o persoană care și-a dat viața pentru patrie.

MOISE GHEORGHE : Parcă tu nu ți-ai dat-o ! Numai că trebuie să nu ți-o dai chiar pe toată, să te poți bucura de-o lecuță de glorie. *(Mariei.)* Mulțumesc pentru apă. *(Bea.)* O mie de ani pace și fericire ! *(Iese ; liniște apăsătoare.)*

BEN : Ei, domnișoară, alea sînt ciornele mele. Viața mea !

ANA : Voiam... voiam să le citim împreună. *(Izbucnește.)* Tot timpul te-ai ascuns de noi ! Ei, bine, n-am să te iert, oooo, n-am să te iert, nici eu, nici Emil. *(Ironică.)* Mindria senectuții de-a considera că e capabilă să-și rezolve singură suferința ! Vorbe, vorbe deșarte. *(Aruncă hîrțile care se împrăstie în toată camera.)* Vorbe, ciorne, nimic sigur... vorbe ! Asta e viața ta ! Privește-o !

BEN *(foarte liniștit, în vreme ce Maria adună hîrțile)* : Puteți să le ardeți. Să faceți ce vreți cu ele !

MARIA *(descumpănită)* : Să le ardem ? Bine, dar... cum îți imaginezi că...

ANA : Să facem ce vrem cu ele ? Și memoriul ?

BEN : Il am aici. În cap. Il știu pe de rost. Vreți să-l recit ? E singura poezie pe care o știu. Viața mea ! *(Urlă.)* Viața mea ! Și fără crize, domnișoară, te rog. Nu zbiera la taică-tu, care te-a crescut. *(Acces de tuse.)*

ANA : Auziți ce melodios sună : domnișoară ! Domnișoara bătrînă Pașalea ! Frumoasa de altădată a tirgului, numai sprîncene, numai sfircuri !

MARIA : Da' taci odată !

ANA : N-am să tac. *(Către Ben.)* Știi mătă-luță că aceste sfircuri și aceste sprîncene au stat singure în bancă, la liceu, pentru

că le oculeau tot? Pentru că n-aveau o origine sănătoasă! Îmi vine să scui, na! Dar n-o să scui, să nu-ți fac plăcere, ooo, n-o să scui. O să te privesc în față și-o să tac. Și, cu asta, am terminat. Sint liberă, înțelegi? *Liberă* ca pasărea cerului. La iutii octombrie am zburat. Tot nu știai tu ce-i cu cărțile de fizică. Bănuiai, dar n-ai avut curajul să mă întrebi, să nu-ți zdorlesc *autoritatea* de părinte. Să nu se destrame familia, vezi bine. Află că... gata... s-a sfârșit!

BEN : Știu. Știu și mă bucur. Mi-a telefonat Paul. Ai dat examen. N-ai fost în stațiune, în concediu. Ai dat examen și l-ai luat. Te felicit, draga mea, deși... deși...

ANA (*pas înapoi*) : Știiiii!

BEN : Evident. Eu știu tot, nimic nu-mi scapă.

ANA : Și doar l-am rugat, o, Doamne, cît l-am rugat să nu-ți spună!

BEN : Nu ți-ai ales un confesor bun.

MARIA : Aaa... ai dat examen? Și l-ai luat?

ANA : Ihi. Am jucat și eu o carte, cred că ultima. Și-a ieșit un as. *Un as*!

BEN (*triumfător*) : Ce naște din pisică, șoareci mănîncă! Paul mi-a spus : „Vezi, mă Ben, că te întrec copiii, numai tu nu întreprinzi nimic, sorie odată memoriul, nu te mai codi.” Adică, dorea să mă ambiționeze... minunat om! Unul la zece mii, ca el. (*Pauză*.) Și chiar ieși viața pe cont propriu, Ana?

ANA : Dumnezeu mi-e martor... O să mă ierți, mamă?

MARIA : Să te iert? Dar mă bucur de tine, sint foarte fericită. (*O îmbrățișează*.)

ANA : Nu mă cert? Nu mă batjocorești?

MARIA : Să te certe el. El e responsabil cu morala... Eu te felicit.

BEN : *Eu?* (*Dispreț*.) Eu sint o ciornă, asta sint. (*Tușește*.)

MARIA : *Tu!*

BEN : Ba tu!

ANA : Ooo, vreți să dați foc casei! Ce număr au pompierii? (*Se strecoară între Ben și Maria. Poruncitoare.*) Poftim ciornele, tată. Tu îi aduci un pahar de vin și-o țigară. Asta-i viața.

MARIA : Un pahar de vin și-o țigară. Ca să... fie bine. (*Iese*.)

BEN : Casa trănecnelilor... (*Nu știe unde să pună ciornele.*) Ei, Ana!

ANA : Mă urăști puțin, nu-i așa?

BEN (*drăgăstos*) : Fără tine am să mă usuc ca un stîlp... ca un stîlp, fetiço! Da' într-o zi am să vă fac și eu o surpriză, cît de curînd...

ANA : Nici mie n-o să-mi fie tocmai ușor fără voi... (*Intră Maria*.)

MARIA : Noi, dragii mei, ne certăm din prea multă dragoste. Poftim, domnul e servit! (*Privește cîteva clipe telefonul. apoi o privește pe Ana*.)

BEN (*uimît*) : Da' nu-nțeleg... am crezut că glumiți... ceea ce mi-era interzis se află chiar în fața mea... vin, țigări...

MARIA : Noi două am hotărît să-ți facem pe plac. Săaaa...

ANA : Da. Vin și țigări. Toată lumea bea, fumează... cu măsură.

BEN : Bine, fetelor, dacă-i așa...

MARIA : Toți vecinii beau și fumează.

BEN (*vervă*) : Atunci, să le introducem în organism! (*Ridică paharul*.) Succes Ben, succes Ana, săru' mîna, femeie. (*Bea*.) Altă viață. (*Cintă*.)

«Toată lumea bea, fumează, Toți dansează charleston!»

Gînd beau, sint nevoia să povestesc. Vă interesează ce-am făcut azi la Comitet? N-am cumva urechile roșii, Ana? (*Clătină capul*.) M-a freat oleacă primul secretar, nu-i de joacă pe-acolo. Mi-a spus : „Tovarășu' Pașalega, noi nu mai putem tolera situația dumitale. Neglijența e condamnabilă; în economie costă bani, în etică socialistă, costă oameni”. Uite așa îmi zbirnăiau urechile de rușine. Și biroul, doamne, ce birou, că m-am făcut mic de tot...

MARIA : Mai rău. Meritai să te bată cu cureaua! (*Toți rid*.)

BEN : «Oamenii care au ocrotit comuniști se împuținează, dumneata ce-ai de gînd?» N-am zis nici pis. „Scoate-ți, omule, sufletul la lumina zilei de azi!” O să-l scot, tovarășe secretar.

MARIA (*impăcată, liniștită*) : Lasă... o să predai într-o zi și memoriul.

BEN (*știe mai mult decît ele*) : Da, da... (*Zîmbește enigmatic*.) Apropo, era să uit, știți că...

ANA (*il parafrazează*) : Știm! Noi știm tot! Deocamdată, bea și fumează...

BEN : ...știți că a murit Vicențiu Foca? Mîine se împlinesc săptămîna.

MARIA (*gura căscată*) : Și?

BEN : L-au înmormîntat. Nu rămîne nimeni afară, cum se teme Melania. Nimeni. Pămîntul înghite tot. (*Aprinde cîteva ciorne, privește îndelung flacăra, femeile rămîn incremenite*.) Flacăra asta e lumînarea lui. Ei, ce stați ca la înmormîntare, vreau încă un pahar de vin. (*Liniște, nimeni nu se mișcă. Se aude un claxon*.) Nu-mi dă nimeni un pahar de vin? (*Claxonul insistă, Maria se îndreaptă spre fereastră, privește afară*.)

MARIA : Nu așteptăm pe nimeni la ora asta, nu-i așa? (*Ben, Ana nu răspund*.) Nu-i așa că nu așteptăm pe nimeni? (*Aceeași tăcere*.) Tiii, ce uitucă sint! (*Pune ghișciul cu mușcate la fereastră de la stradă*.) Se înserează atît de repede, la șapte e întuneric. (*Observă ceva pe fereastră, se întoarce*.) Doamne, ghiciți cine-i? Cine vine la noi?

BEN : La ora asta? Poate că doar îngerul nostru păzitor.

(*Intră, veseli, Emil și Mirela*.)

EMIL : Bonjour, popor ! Bine v-am găsit.

MIRELA : Bucuroși de oaspeți ?

(*Toți se îmbrățișează, se sărută etc.*)

BEN : Oho, tinere, ce mă strângi așa, îmi sfărâmi oasele.

MARIA : Te-ai întors, pasăre rară !

ANA : Ce surpriză colosală ! Ce faci, frați-oare ? !

EMIL : Ce mai face bătrînul căpitan de navă ?

BEN : E O.K.

EMIL : O.K. ! Ne așteptați mîine, nu-i așa ?

MIRELA (*exuberantă*) : Am profitat că Emil s-a întors mai devreme și ce ne-am zis : hai să nu pierdem ziua de azi...

ANA (*Mirelei*) : Tu, ce surpriză plăcută ! Ați picat la țane.

BEN : Arăți bine, băiete. Ca un adevărat Pașalega.

EMIL : Ei, cam obosit, cam obosit, călătoria... Ei, Anusea, nu mă îmbrățișezi ?

ANA : Ba da, scumpule. (*Îl îmbrățișează.*) Ia să te văd ! Puțin obosit. Oricum, Londra e mai departe decît Hîrlăul !

MIRELA : N-am avut răbdare... poate apucăm două zile din toamna asta luminoasă...

MARIA : Ben închide colivia și n-o să zburăți decît duminică seara.

BEN (*Mirelei*) : Văd că așteptarea te face frumoasă...

MIRELA : Da' de unde, tată ! Credeam că n-o să mai ajungă acasă...

BEN : În grădina unui vecin este o privilegiatoare care se întoarce de zece ani la același cuib, darmite un om... (*Toți rîd, se amuză.*)

ANA : Vorbiți pe rînd, că nu se mai înțelege nimic...

EMIL : Din nou acasă, Ana, pricepi ? Deși... (*O îmbrățișează.*) Mai ești supărată pe mine ? Mai sînteți supărați pentru...

ANA (*îi pune mina pe gură*) : Taci, frați-oare... cum a fost pe-acolo ?

MARIA : Ana, Emil, fără bisericuțe, fără secrete. Vrem și noi să știm...

MIRELA (*către Ben*) : E atît de ocupat că nu-și vede capul !

BEN : Abia dacă are vreme să meargă la vinătoare de fazani !

EMIL : Haida-de, drept cîne mă iei ?

BEN (*nu se dă bătut*) : Sau măcar la o partidă de tenis... cu relațiile tale... cum e oina la noi, așa e tenisul la englezi, sport național...

MIRELA : Nu-l acuzați, vai... nu, nu ! Din păcate, tenisul nu intră în preocupările lui. Cît privește fazanii, fi mîncă cîne poate.

MARIA : Și de ce n-ar juca, la urma urmei e doar copilul nostru !

EMIL : Cu fundul ăsta lat, am eu alura lui Smith ? Dar de ce mă întrebi ?

BEN : Pe la noi, pînă și soțiile croitorilor și cizmarilor umblă cu lopata aia în mîină. Vezi cîte-o vînzătoare de aprozar, elegantă ca o stea de cinema... S-a dus naibii eticheta...

EMIL : Ocheanul tău vede tot, știe tot.

MIRELA (*Anei*) : Nici pe mine nu mă lasă să joc ! (*Confidență.*) Din gelozie, știi ? Să nu-mi vadă bărbaii picioarele. (*Chicotește.*) -Și doar nu sînt chiar atît de urite...

ANA : E gelos, tehnocratul ! Așa-i, frățioare, ești gelos ?

EMIL : Tehnocrat, ai zis ? Dar e foarte exact ! Nu, nu sînt gelos, poate puțin egoist. Nu crezi că o soție este indivizibilă și teoretic trebuie să se împartă numai cu unu ? Sînt sluga matematicii exacte...

MARIA (*aluziv*) : Auzi, tătucale, ce aprig e dumnealui în familie. Oare cui i-o fi semnîind ?

EMIL : Ei, dar nu se bea nimic în casa părintească ? Hai, mamă, la mașină, să vedem ce-o mai fi în ea.

(*Ies amîndoi.*)

MIRELA : E atît de ocupat cu cercetările încît aceste două zile vor fi o adevărată binefacere... aici e liniște, aer... Mi-a spus că are de gînd să ridice în grădină un chioșc, cum a fost pe timpuri...

ANA : Ce minunat ar fi !

MIRELA : Unde să se retragă la sfîrșit de săptămîină...

BEN : Influență engleză, vezi bine. Cosmopolitism ! Na, că ți-am dres-o ! (*Intră Maria, Emil, au brațele pline de pachete.*)

MARIA : Nici nu-ți vine să crezi cîte încep într-o mașinuță de inginer.

EMIL (*scuză*) : Am rupt și eu de la gură... de ici-de colo. (*Savant.*) S-a constatat că mîncăm prea mult, că stăm în fotolii și ne îndopăm ca găștele. O să ne bage-n pămînt sedentarismul, da' asta-i viața. (*Împarte pachetele.*) Pentru tată, să facă o cură ! (*Un cartuș de țigări Kent.*) Pentru Ana, fiindcă știu că și-a dorit o rochie frumoasă. (*Se aplaudă.*)

BEN : Ai de gînd să mă nenorociști ! Cuișoare de import pentru sicriu...

MARIA : Ba sînt foarte sănătoase !

BEN : Te ploconești în fața Occidentului, femeie.

EMIL : Și pentru mama. Să desființeze mătura. (*Despachetează un aspirator.*) Să câștige bătălia cu praful !

MARIA (*fericită*) : Mă duc în dormitor să-l încerc. (*Iese.*)

MIRELA : Hai, Ana, să pregătim ceva de băut. (*Ies cu pachete mai mici.*)

EMIL (*cu mătura transformată în chitară*) : „La căsuța albă, sînt atîtea flori la ferestă...” (*Pune mătura jos.*) Doamne, ce fericit sînt ! Cel mai minunat loc din lume e casa în care te-ai născut ! Londra, Paris, Roma, Hamburg, le vezi, salutare aeroporturi, salutare orașelor. acasă ! (*Privește prin cameră.*) Da' ce-i la voi, tată, revoluție ? Abia acum observ

că... aveți și telefon ? (Își dă două palme.)
 Și mobilă ? Trăiți pe picior mare... telefon alb ? Cine l-a instalat ?

BEN : Instalatorul ! (Pauză.) Ni s-a instalat.

EMIL : Vi s-a instalat ? De cine ? Fă-mă să înțeleg.

BEN : Da. Ni s-a instalat ; și-am acceptat. (Tușeste.) Am să-ți explic la timp.

EMIL : Tușești ? N-am citit în vreo serisoare că ai avea nevoie de medicamente... Da' eu tot am adus câteva... (Dă să iasă.)

BEN (ia citeva pilule dintr-un sertar) : Stai, stai, și leacurile noastre sînt excelente. Eu sînt român, așa că tot pilulele noastre o să mă vindece... e vechea mea boală...

EMIL (îngrijorat) : Nu-mi place cum arăți... și tonul ăsta pasiv...

BEN : Arăt rău pe dinafară, vreau să spun, fizicește... dar, din punct de vedere moral, sînt sănătos tun ; deși am avut răni serioase...

EMIL : Așa... Eterna poveste cu afurisita aia de circiumă. Te zbați, alergi, te avînți înainte alături de ceilalți... și, deodată, stop ! Actele la control, vă rugăm, permisul de trecere. S-o ia naiba de Londră ! Și-acasă se cumpără mobilă, se instalează telefon, și tu habar n-ai, Emile !

BEN : S-au întîmplat multe și mărunte de cînd ai plecat.

EMIL : Și eu, care credeam că pe-aici domnește liniștea patriarhală !

BEN : Eroare, băiete. Lumea fierbe, dar cu capacul deasupra.
 (Intră Ana.)

ANA (îi servește pe amîndoi) : Portocale, tată, suc de portocale, ca înaintea Anului nou. De unde ai făcut rost de el, frățioare ?

EMIL : Aaaa, da ! Sucul e de la București. Da' la Londra am mâncat homari...

ANA : Te cred, mîntea ta are nevoie de mult fosfor. Ho-mari ! Țștia cresc în cotețul din fundul curții ?

BEN : N-o fă pe naiva... ai văzut la televizor, la teleenciclopedie.

ANA : Uitasem, pur și simplu. (Pauză.) O minte de șef de lucrări are nevoie de o mîncare mai bună decît o minte de funcționară...

EMIL : M-ai și numit pe post. Nu sînt încă șef de lucrări... adică țin locul șefului de lucrări... mereu mi se amîină numirea.

ANA (veselă) : O să fii numit, n-ai nici o grijă. Cît mai curînd. Pune-te bine cu tata și chestiunea se rezolvă urgent. (Schimb de priviri cu Ben.) Dar la noi funcțiile se opresc în pragul bucătăriei. (Iese.)

EMIL : Ce-i tonul ăsta ? Își bate joc de mine ? Ei. Ana ? (Nici un răspuns.)

MARIA (bagă capul pe ușă) : Merge formidabil ! Trage tot, aspiră tot !

EMIL : Își bate joc de mine ? (Iritat.) Parcă făcea glume mai bune... astea-s glume de birou, de domnișoară cu cotiere negre... de contabilă...

BEN : Nu fi uricios. (Spre dormitor.) Ei, încetează odată cu aspiratorul, că-mi hurea capul. (Zgomotul se intrerupe.) Reziști la o surpriză, băiete ?

EMIL : Presupun că schimbările din casă sînt de bun augur, nu ?

BEN (enigmatic) : Vrei să-ți fac cunoștință cu o studentă ?

EMIL : Să-mi pape părăluțele ? Una sprînce-nată, numai sfircuri, din călcie pină-n creștet ? Vreo falsă verișoară cu ochi verzi ? (Se gîndește.) Accept, dar, cu martori.

BEN (strigă) : Ana ! (Apare.) Prezintă-te acestui tînăr de mare viitor ! (Ana îi întinde mîna, Emil răspunde, apoi fuge în bucătărie.)

EMIL : Să mă ia dracu' dacă mai înțeleg ceva !

BEN : Ea e.

EMIL : Ea e Ana. Sora mea.

BEN : Ea e studenta de care-ți vorbeam. A reușit la fizică atomică.

EMIL : Și eu... eu ce trebuie să fac ? (Spre public.) Am fost un mediocru, recunosc, și, ca toți mediocrii, am tras din răspuneri... (Luminat.) Pe cînd ea avea o minte strălucită, visătoare, curată. Eu am dat din mîini, să nu mă înec, ea a încercat să facă pluta... și n-a reușit. Între noi se căscăce o groapă... Nu eu, nici ea n-am săpat-o... naiba știe, astea sînt capcanele istoriei, ale soartei. (Spre Ben.) Mă duc s-o sîrut !

BEN : Ei, rămii.
 (Emil zboară în bucătărie, apare cu Ana în brațe, face un tur pe scenă, intră în bucătărie, apare singur.)

EMIL : Sînt copleșit, copleșit, copleșit. De trei ori copleșit !

BEN : Mai am ceva pentru tine, reziști ?

EMIL : La bucurie sînt ca un sac fără fund. Hai, toarnă !

BEN : Ce crezi c-am făcut în ultimele cinci luni ?

EMIL : Ai populat marele pustiu al acestor odăi înalte...

BEN : Am scris un memoriu. Și, nu strimba din nas.

EMIL : La ce-ar folosi ?

BEN : Astă primăvară ne-a vizitat un tovarăș, Paul, de la Comitetul Central. Un bun prieten din tinerețea mea de circiumar...

EMIL : Tocmai de la C.C. ? Nu te-ntrece cu gluma ! Și ce dorea ?

BEN : Habar n-am cum să încep... Lui îi datorezi plecarea în străinătate... Lui, și unei părți a trecutului meu pe care n-o cunoști, fiindcă am îngropat-o aici... (Arată inima.) Ea le știe pe toate.

EMIL : Puah ! Cunoște trecutul nostru, e de testabil. M-am izbit de el ca de-un zid.

BEN : Nu te grăbi...

EMIL (hotărît) : Nu datorez nimănui nimic. Am plecat pe munca mea !

BEN : Ceea ce nu creștine și faptul că eu, Benedict, așa cum mă vezi în fața ta, l-am tănuțit, reține, te rog, l-am tănuțit pe acest tovarăș Paul, în casa noastră, în '44, fiindcă era comunist și se juca cu dinamita și chibriturile... Asta doream să-ți spun, și-am pus punct.

EMIL : Nu mi-e clar unde vrei să ajungi. (*Spre public.*) Cred că tata s-a scrinitit...

BEN : Asta-i tot. Mi-am luat o piatră de pe inimă. Tot nu-nțelegi ?

EMIL : Adică... de ce atît de tîrziu ? Abia azi... cînd... și de ce n-ai spus-o nimănui ? De ce ?

BEN : Aș fi fost luat drept nebun. Și-apoi, credeam că tovarășul Paul e mort. Dacă a stat cineva la hotarul dintre aceste două lumi potrivnice, acela am fost eu. La ce bun să vă amplific suferința ? Să vă înrăiesc ? Am îngropat aici... Hai, nu spui nimic ? Nu lovești, nu protestezi ?

EMIL : Să te acuz ? Să ridic brațul împotriva ta ?

BEN : Da ! Pentru că m-am ascuns față de tine. Pentru că ți-am pătāt autobiografia. Hai, atacă-mă frontal ! (*Tușește.*)

EMIL : Să atac un învins !

BEN : Nu sînt un învins ! Am fost un învins. Acum totul e clar, limpede. Viața e din nou pe rod, băiete. E posibil să căpătăm un ajutor... o pensie. Desigur, e o chestiune secundară pensia, mai că-ta se omoară după ea. Eu n-am să mă ating de banii ăia... Nu, n-am să mă ating. (*Pauză.*) Și tu ai să fii numit șef de lucrări, și... gata. Asta-i viața.

EMIL (*bîguic*) : Memoriu... pensie... reabilitare... toate se reped în mine și mă fac praf. Praf, înțelegi !

BEN : Observi cum se adună toate apele lătrulnice într-una singură ?

EMIL (*cîntărește*) : Să te acuz... să nu te acuz... Nu ! Nu-i cazul să dau cu banul. N-o să dăm nici un *Pic*, cum m-ai sfătuit. Rămîne cum a fost scris, cele bune cu cele rele laolaltă... *Pic*-ul e un decolorant pentru elevi, nu pentru actele oficiale... Iar noi, noi, tată, cu virtuțile și slăbiciunile noastre omenești. Am pus și eu punct. (*Amîndoi rid.*) (*Intră cele trei femei.*)

MIRELA : O să-i omoare politica. Sper c-am sosit la vreme să vă găsim vii.

ANA : Mama propune să așezăm masa sub vișini, în grădină...

EMIL : Sigur, în grădină, pe-o bancă, cu studenta noastră. (*Ana îi zîmbește.*)

ANA : Nu-i nici un firicel de ceață pe la noi. În alte țări, ehei...

EMIL (*către Ben*) : Tare sînt slab la istoric, sînt execrabil...

BEN : Iar eu la geografie. Într-o viață de om n-am trecut de bariere orașului. (*Toți se îndreaptă spre grădină, vesel.*)

BEN (*din ușă*) : Pînă mai ieri se contopeau în mine doi oameni mari : Suvorov cu ocheanul și Roosevelt cu căruciorul. Ei, nu mă așcultă nimeni ? (*Toți rid.*) De-acum nu mai sînt ăia, de-acum vreau să fiu Sir Chaplin. Cred că ați citit ziar-tele și i-ați văzut poza. Chaplin seamănă leit cu mine și habar nu are, numai că eu sînt mai mare comedian ca dînsul. (*Ies toți. După un timp, apare Ana cu pachetul dăruit de Emil.*)

ANA (*desface*) : Ce rochie minunată ! (*Se dezbracă în furou, îmbracă rochia nouă, se uită-n oglindă.*) O rochie fericită pe o fată bătrînă... hm, poate nu chiar atît de bătrînă. O s-o rog pe Melania să-mi predea cîteva cursuri de veselie. (*Imită.*) „Sînt profesoară de libertate !” (*Încalță o pereche de pantofi noi.*) Se spune că tocurele înalte întînerec... saltă șoldurile... și plac bărbaților. În tot cazul, studentele plac bărbaților. (*Stringe rochia veche.*) Adio, sfîrșit de domnișoară ! (*Intră Mirela.*)

MIRELA (*nu observă rochia*) : Tata vrea un pled, e cam răcoare în grădină. Ah, dar ce bine-ți vine !

ANA : Găsești ? (*Pauză.*) Da, e o toamnă friguroasă pentru bătrîni.

MIRELA : Dar cade splendid ! Ești numai bună de măritat.

ANA : O să-i faci plăcere soțului tău. (*Cu melancolie.*) Seara se lasă o răcoare... de fapt, toamna a și început. De ce mă privești așa ?

MIRELA : Mă gîndeam la tata, la ce mi-ai spus în bucătărie, la toată povestea asta fără sfîrșit. Nu-i prea complicat să trăiești ?

ANA : E complicat, dar merită. Tu, spune-mi și mie, cum e cînd ești casnică ?

MIRELA : Stai ca-ntr-o sală de așteptare, nu pleci niciodată... stai la fereastră să-l vezi cum apare... cum urcă scările... apoi masa... și, cînd pune furculița jos, sună telefonul, țipă, urlă, și-mi vine și mie să urlu, fiindcă știu că mi-l răpesc, înțelegi ? Pleacă, vine, producție, cercetare, pierde nopțile... Și el e ambițios foc, mă rog, știință, dar și familie... și consolarea că-ntr-o bună zi o să ne odihnim, c-o să cutreierăm munții... dar nu văd ziua aia, n-o văd, n-are de unde să apară...

ANA (*sinceră*) : Ți-ar folosi să te compătimesc ?

MIRELA : Nu, să nu mă compătimești. Am tot ce-mi trebuie. Stau și tronez în vârful unei piramide de lucruri, singură cuc.

ANA : De ce nu faceți un copil ?

MIRELA : Nici să n-audă. Vrea liniște, vrea știință... Vechea poveste cu sacrificiul savantului și cu femeia care nu-l înțelege.

ANA : Ce vrei, e leit tata. Încăpățînat, capricios, labil, tenace...

MIRELA : Exact ! (*Pauză.*) Un copil, ziceai ? (*Îi spune ceva la ureche.*)

ANA (*pușnește în ris*) : Tu, ce ne bună ești ! Să-l faci chiar în seara asta ?

MIRELA: De ce nu? La urma urmei, nu-i nici neplăcut.
(*Rid amîndouă.*)

ANA (novice): Chiar în seara asta!
(*Intră Maria, cu un magnetofon.*)

MIRELA: Nu mai stăm în grădină?

MARIA: S-a stîrnit un vînt rece și trebuie să ne mutăm cortul. Ana, ajută-mă!
(*Ies amîndouă, se ciocnesc de Emil, discret cherkhelit.*)

EMIL: Pardon. Unde-i mag-ul? Aici erai, dragostea mea? Ce puneai la cale?

MIRELA: Aici, scumpule.

EMIL: Ia să vedem, o priză... (*Caută.*) Am găsit-o. Ce spuneai?

MIRELA: De ce nu venim mai des pe-aici?

EMIL: Pentru că sîntem foarte ocupați.
(*Pregătește magnetofonul.*) Ocupați, ocupați. Da' o să-mi fac timp să-l ajut să scrie memoriul. Are și-un vin...

MIRELA (retează): Te pomenești că vrei să și dansăm!

EMIL (simpatic): De ce nu? Se abține cineva? E cineva împotriva?

MIRELA (cu subînțelese): Eu vreau tango, e mai aproape de parteneră.

EMIL: Dragostea ciștigă mai mult dintr-un tango decît dintr-un vals.

MIRELA (are un plan): Rămînem și mîine noapte aici... și poimîine...

EMIL: Ți-am promis. Ziua și noaptea. Îți sînt dator vîndut.

MIRELA: O, dragul meu! (*Il sărută.*) O să fie minunat.

EMIL: Mi se pare că m-ai sărutat!

MIRELA: A fost un aconto... (*Il sărută din nou.*)

EMIL: Dulce capcană! Pe cînd știința e o babă... (*O prinde de mijloc.*)

MIRELA: Aș putea să te iubesc mai mult, micul meu căpcăun.

EMIL: Totdeauna femeile frumoase au subminat știința! Și-acum, chimia o să mă dea afară, o să-mi scoată vorbe că am o amantă.

MIRELA: Promite-mi că-n aceste două zile obiectul cercetărilor tale voi fi eu. Numai eu.

EMIL: Promit. Dar numai două zile.

MIRELA: Și două nopți!

EMIL: N-o să sărim peste ce-i mai important. (*Pornește magnetofonul.*)

MIRELA: Îmi sînt de ajuns ca să corup un savant ca tine.

(*Se aud zgomote de după ușa ce dă în grădină. Intră Ben, Ana, Maria.*)

BEN: La căldurică, fraților. Anul trecut, exact pe vremea asta, era mult mai cald... În '42, pe 15 septembrie, am umblat în cămașă...

EMIL (pornește magnetofonul): Am hotărît cu Mirela că stăm și poimîine... Ai în mine un ajutor prețios... să concepem memoriul... să isprăvim odată cu... (*se infierbîntă*) coroanele astea.

BEN (același zîmbet enigmatic, ori de cîte ori vine vorba de memorii): Mulțumesc, băiete.

(*Emil apucă două coroane și dă să le scoată pe ușă.*)

EMIL: Toți morții din tîrg trec pe-aici. S-a terminat! (*Iese cu coroanele, se întoarce.*)

MARIA: Mă nenorocești, clienții noștri...

EMIL: La cooperativă! Vreau să dansăm! Să petrecem! Mamă, pune masa.
(*Maria, Mirela așază masa. Emil o ia pe Ana la dans.*)

ANA: Frățioare, amîndoi dansăm prost. N-avem antrenament...

EMIL: Puțină șuncuilită pe spate... pe burtă... ceva colesterol... Zi-mi inginer și gata. (*Se opresc o clipă.*) Și, la tine, ceva melancolie...

ANA: Crezi?

EMIL: Asta-i viața.

ANA: Și limba ușor încărcată... (*Scoate limba.*) Observi?

EMIL: Toate studentele tîrzii au limba ușor încărcată...

ANA: Oare de ce?

(*Intră, neobservat, Iorgu și face fotografii.*)

IORGU (în afara acțiunii): Tocmai treceam spre casă, cînd am văzut lumină și-am auzit muzică. Muzică! Asta nu s-a mai pomenit de ani și ani. Sincer să fiu, de data asta am venit din pură simpatie, fiindcă domnul Gafenco s-a dus la Văratec și nu s-a mai întors... săracul. A scăpat! Ce surpriză, domnul Emil! Și doamna, probabil. Tocmai treceam spre casă...

BEN: Cum mai stai cu nervoza, Iorgule?

IORGU: Mulțumesc, bine, tătucale. Mănînc, beau, n-am nici pe dracu'. (*La ureche.*) Gogu, Ismail, sexagenarii au spart gașca. A venit frigul, da' te așteaptă în gang la Telefoane, lingă intrarea artiștilor.

BEN: Ssssst! Fă-ne fotografii și taci.

IORGU: Nu știu nimic, n-am văzut nimic.
(*Face fotografii.*)

MARIA: Cînd apuci o zi ca asta, nu trebuie să te dai bătut. Așa, Iorgule, să umplem pereții de poze.

(*Toți se lasă așezați în diverse formații.*)

IORGU: Cred că e gata. Mîine seară sînt aici cu pozele. (*Iese.*)

MARIA: Și-acum, la masă!

EMIL: La masă! Vinul tău roșu face minuni, tată.

MIRELA: Și-neă cum!

(*Schimb de priviri cu Ana. Toți se așază la masă.*)

BEN (către Emil): Unde-am rămas? (*În continuarea unei conversații din grădină.*) Amorteală, amorteală... (*Tușește.*) Misiunea mea a fost scurtă, băiete. De cîteva luni. Alergător de vitează, nu de rezistență. O explozie, o flacără... Poate că, cine știe... pentru asta m-am ivit pe pămînt. Cîrciuma? Cîrciuma a fost un pretext, mă-nț-

legi, ca să am bani, casă, prestigiu... mă rog, tot ce era necesar, pentru ca, într-o seară de aprilie, să-mi bată-n geam tânărul Paul.
(*Sună telefonul.*)

EMIL (*sare de la masă*): S-o fi întâmplat ceva la Institut!

MIRELA (*il prinde de mână*): De data asta, stai cu mine. Mi-ai promis.

EMIL: De fapt, nimeni nu știe că mă aflu aici.

ANA: Lăsați; eu. (*Ridică receptorul. O clipă de speranță, apoi se întinecă. Ascultă, caută privirile Mariei, se-nțelege că e doctorul, pune, încet, receptorul în furcă.*) Oh, greșeală, a fost o greșeală.

(*CORTINA cade pentru câteva secunde, apoi se ridică. E a doua zi, dis-de-dimineață. Camera, ca după petrecere. În câruci, Ben, livid, obosit. S-a mîncat și s-a băut. Stă o clipă, apoi cercetează ceștile de cafea, le scurge într-o ceașcă, bea. Dintr-un sertar, scoate pilule și le înghite. Își aprinde o țigară și meditează.*)

(*Intră Maria, în cămașă lungă de noapte, se freacă la ochi.*)

MARIA (*buimacă*): Nu te-am auzit cînd ai ieșit. Ai dormit în... ăsta?

BEN: Sssst, să nu-i trezim. A fost minunat aseară. Azi-noapte.

MARIA: Lasă, hai și te culcă.

BEN: Am căutat un strop de cafea. Aș bea o cafea.

MARIA (*se dezmeticește*): O cafea? La ora asta? După ce-ai fumat ca un om sănătos! (*Il privește, atentă.*) Te simți cumva rău?

BEN (*cu efort*): Ți se pare.

MARIA: Totdeauna cum vrei tu. Mai dulce, mai amară?

BEN (*evaziv*): O cafea... în general. (*Tușește infundat.*)

MARIA: Tușești? (*Îi aduce o ceașcă din bucătărie.*) E rece.

BEN: Mulțumesc. (*Soarbe.*) Ce bine că s-au lămurit itele, că toți ne-am împăcat cu toți...

MARIA: Nu-mi place deloc tusea asta a ta. Nu cumva ai răcit? Aseară, în grădina. Multe mi s-au mai tras de la grădina noastră blestemată.

BEN: Lasă, nu te-ngriji de mine.

MARIA: Ce vorbe! Da' de cine vrei să am grijă?

BEN: De copii. (*Tușește discret.*)

MARIA: Ben, tătucale!

BEN: Liniștește-te! Tușesc și eu puțin. Cînd tușești, dai afară otrăvurile. (*Pauză.*) Cred că-i astmul arhivarilor... am citit atîtea ziare la viața mea... munți de ziare... și n-am învățat nimic...

MARIA: Tusea cui? Ce tot vorbești!

BEN: Tusea aia profesională... o fac arhivarii și anticarii.

MARIA (*încredințată că Ben aiurează*): Ba eu cred că ai temperatură! (*Îi pune mîna pe frunte.*) Unde-i termometrul?

BEN: Te-ai așezat pe el săptămîna trecută și...

MARIA: Da' tu ai cel puțin treizeci și nouă de grade!

BEN (*absent*): Ziarele... cînd sînt vechi zboară ceva din ele, un praf anume, o substanță care se depune în plămîni...

MARIA: O fi silicoză, cumva?

BEN: Silicoza o fac minierii... dar, într-un fel, se aseamănă... duc spre același loc.

MARIA: Ești surmenat și răcit. Și zilele astea... cum să rezisti!

BEN: Fii bună și trage puțin storurile, am nevoie de întineric.

MARIA (*neatență*): Oare să nu rezistăm la prea multă bucurie, tătucale? Nu ți se pare ciudat că grijile ne aduceau o anume liniște...

BEN (*decisiv*): Te-am rugat să tragi storurile!

MARIA (*continuă monologul*): Și surpriza cu C.E.C.-ul de cinci mii... darul Mirelei. Ce copii buni avem! (*Zimbește.*) Și promisiunea unui nepotel din partea lui Emil... Și... gata! Adio „Coroane și jerbe“! Pe vecie.

BEN (*mai slab*): Te-am rugat...

MARIA (*emoție*): N-am mai dansat de treizeci de ani! Dacă mă gîndesc bine, toate astea se datorează... în ultimă instanță... lui Paul... și ție... și cuiva mare de tot... unei forțe a dreptății... care ne-a cuprins treptat...

BEN: Te-am rugat să tragi puțin storurile!

MARIA (*își dă seama că a vorbit în gol*): Le trag, le trag, numai să te simți bine. (*Trage storurile. Rămîne o rază de lumină, care cade pe mîinile încrucișate în poală ale lui Ben.*)

BEN: Așa. Vino lîngă mine. Stai aici.

MARIA (*se așază cumințe jos, lîngă câruci*): Ești mulțumit?

BEN: Taci o clipă!

MARIA: Tac.

BEN (*îi pune mîna pe gură*): Taci, privește și ascultă.

MARIA (*pauză lungă și grea*): Nu văd nimic, nu aud nimic. (*Ben, ca în transă, ridică o mînă în raza de lumină și rămîne încremenit. Maria îi cuprinde genunchii. În surdina, primele acorduri ale Simfoniei a VI-a de Beethoven.*) Mi-e puțin frică...

BEN (*ireal*): Cît praf în salonul nostru!

MARIA: Da... praf...

BEN: Praful unora se amestecă cu praful altora. Vezi?

(*Maria privește.*)

MARIA (*cu vocea tremurîndă*): N-aș fi crezut!

BEN : Respiră puțin... așa... respiră... aer cald... omenește...

MARIA (*respiră profund*) : Se mișcă... parcă ar fi viu...

BEN : Lumina evidențiază impuritățile. Când o rază de lumină perforează întunericul... atunci, totul devine vizibil... fumul țigării... sufletul...

MARIA : Chiar... și... sufletul ?

BEN (*oficiază ca un preot*) : Mai cu seamă, sufletul... bunătatea și răutatea... excesul și măsura faptelor... E un fenomen care se învață la fizică... și copiii îl cunosc, dar când se fac mari, când ajung bărbați, îl uită... sau nu-i dau atenție. Fenomenul Thyndall...

MARIA (*rătăcită*) : Fenomenul... Thyndall...

BEN : Să distingi ceea ce nu se vede... și, totuși, există...

MARIA (*infricoșată*) : Ce vorbe sînt astea ?

BEN : Țineam să-ți arăt înainte de... Uite, firul ăsta... (*Urmărește cu degetul.*) E tare și mare... ah, a intrat în întuneric ! (*Mina îi cade, pauză lungă.*)

MARIA : Ben ! (*Nici un răspuns.*) Ben !

BEN (*se trezește ca dintr-o amorțeală*) : O, da... sînt aici.

MARIA (*se smulge de lingă el, trage stourile, năvălește lumina*) : Ți-e rău, omule, spune, ce ai ?

BEN : Mi-e frig. Groaznic de frig.

MARIA : Să te-nvelesc cu ceva !

BEN : Freacă-mi puțin picioarele.
(*Maria se supune.*)

MARIA : Să chem Salvarea ? Să-l trezesc pe Emil ? Ce să fac ?

BEN : Parcă... mi-am revenit. Am avut un moment de amorțeală...

MARIA : Pentru numele lui Dumnezeu, ce-mi ascunzi ?

BEN : Ce-ți ascund ? Știu și eu ? (*Se aude în surdina sirena Salvării.*)

MARIA : Așa, deodată... (*Energică.*) Dacă nu-mi spui, scol toată casa !

BEN : De fapt... (*O prinde de mină.*)

MARIA (*hotărîtă*) : De fapt, ce ? Ce, omule ? Spui, sau scol toată casa. În clipa asta o scol...

BEN : De fapt, doream să vă fac o surpriză plăcută la micul dejun. Veștile bune se spun când răsare soarele...

MARIA (*decisă*) : O surpriză plăcută ! Scol toată casa. Toatăaaa !

BEN (*misterios*) : Foca Vicențiu a murit... așa că...

MARIA : Așa că ?

BEN : ...am considerat oportun... să depun memoriul la partid... ieri dimineață... împreună cu chitanțele...

MARIA (*între disperare și fericire*) : Nu... nu-i posibil... doar am primit aseară un telefon care... Ah, totul s-a sfîrșit !

BEN (*stins*) : Ba eu cred, dimpotrivă, că totul abia începe ! (*Efort, se ridică din cărucior, recade, zîmbește, cere înțelegere.*) Să nu trezești copiii, lasă-i să doarmă, să crească. Adevărul lucrează și-n somn.

(*Se aude sirena Salvării, încet, mai tare, mai tare, se stinge, pentru a reveni puternic după lăsarea CORTINEI.*)